

Pjesa II:

Organizimi i aktiviteteve të standardizimit

Përmbajta

1. Fusha.....	3
2. Termat dhe përkufizimet	3
3. Organizimi i aktiviteteve të standardizimit.....	4
3.1 Bordi Teknik i DPS-së.....	4
3.2 Komitetet Teknike të Standardizimit (DPS / TC)	4
3.2.1 Krijimi i DPS / TC	5
3.2.2 Bashkimi ose ri-organizimi i Komiteteve Teknike të Standardizimit	5
3.2.3 Përbërja e Komiteteve Teknike	6
3.2.4 Përfaqësuesit e palëve të interesuara në DPS / TC	7
3.2.5 Kryetari i Komitetit Teknik.....	7
3.2.5.1 Zgjedhja e Kryetarit të Komitetit Teknik.....	7
3.2.5.2 Detyrat e Kryetarit të DPS / TC	8
3.2.6 Sekretariati i Komitetit Teknik.....	8
3.2.6.1 Organizimi.....	8
3.2.6.2 Detyrat e Sekretariatit / Sekretari i Komitetit Teknik.....	9
3.2.7 Funkionimi i një Komiteti Teknik të DPS-së	10
3.2.8 Plani i biznesit të DPS / TC.....	10
3.2.9 Takimet e DPS / TC	10
3.2.10 Vendimet e takimeve	11
3.2.11 Raportet e DPS / TC.....	12
3.3 Grupet e punës.....	12
3.3.1 Grupet e përhershme të punës (PWG).....	12
3.3.1.1 Krijimi dhe përbërja	12
3.3.1.2 Takimet.....	13
3.3.1.3 Raportet.....	13
3.3.2 Grupet teknike të punës (TWG)	13
4 Programi i punës së DPS-së për standardizimin	14
5 Hartimi i standardeve shqiptare në nivel kombëtar	15
5.1 Propozimi për një artikull/çështje të re pune	15
5.1.1 Dorëzimi i një propozimi	15
5.1.2 Vlerësimi dhe miratimi i propozimit.....	16
5.2 Zhvillimi i draft standardit shqiptar në nivel kombëtar.....	17
5.2.1 Notifikimet për fillimin e punës mbi artikullin/çështjen e Re të Punës.....	17
5.2.2 Hartimi i një drafti pune të një standardi kombëtar	18
5.2.3 Drafti i Komitetit.....	18
5.3 Mendimi publik mbi draft Standardet Shqiptare	19
5.3.1 Qarkullimi i draft standardeve për mendim publik	19
5.3.2 Dorëzimi dhe rishikimi i komenteve.....	20

5.4 Miratimi i projekt standardit.....	20
5.5 Përgatitja për miratim dhe publikim	21
5.6 Miratimi.....	21
5.7 Publikimi.....	21
5.8 Rishikimi sistematik.....	21
5.9 Korrigjimet (Corrigenda)	22
5.10 Ndryshimet.....	22
6 Hartimi i Dokumenteve Kombëtare të Standardizimit (DS)	22
6.1 Specifikimet teknike (TS)	22
6.2 Raportet teknike	23
6.3 Udhëzuesit e DPS-së.....	24
7 Pjesëmarrja e DPS në punën e Organizatave Evropiane dhe Ndërkombëtare të Standardizimit ...	24
7.1 Pjesëmarrja e DPS në punën e organizatave evropiane të standardizimit	24
7.1.1 Miratimi dhe zbatimi i Standardeve Evropiane si Standarde Shqiptare.....	26
7.1.2 Publikimi i një teksti identik në një nga gjuhët zyrtare të CEN-CENELEC	27
7.1.3 Publikimi i një teksti identik nëpërmjet përkthimit në gjuhën shqipe	28
7.1.4 Publikimi i standardeve evropiane me miratim me listë.....	29
7.1.5 Miratimi dhe zbatimi i Dokumenteve Evropiane të Harmonizimit (HD) si Standarde Shqiptare (vetëm dokumentet CENELEC)	29
7.2 Pjesëmarrja e DPS në aktivitetet e Organizatave Ndërkombëtare të Standardizimit.....	30
7.2.1 Pjesëmarrja në zhvillimin e standardeve të Organizatave Ndërkombëtare të Standardizimit	30
7.2.2 Miratimi dhe zbatimi i një Standardi Ndërkombëtar si një Standard Shqiptar	32
7.3 Miratimi dhe zbatimi i ndryshimeve të Standardeve Ndërkombëtare / Evropiane.....	33
7.4 Miratimi dhe zbatimi i korrigjimit tek Standardet Ndërkombëtare / Evropiane	33
7.5 Miratimi dhe zbatimi i dokumenteve ndërkombëtare / evropiane të standardizimit	34
7.5.1 Specifikimet teknike ndërkombëtare / evropiane.....	34
7.5.2 Raportet Teknike Ndërkombëtare / Evropiane	35
7.5.3 Marrëveshja Ndërkombëtare / Evropiane	35
7.5.4 Udhëzuesit e CEN-CENELEC dhe të ISO / IEC.....	36
Shtojca A (Informative)	Error! Bookmark not defined.
EMËRTIMET E STANDARDEVE SHQIPTARE DHE DOKUMENTEVE SHQIPTARE TË STANDARDIZIMIT	
.....	Error! Bookmark not defined.
Shtojca B (Informative)	39
KODET E FAZAVE PËR ZHVILLIMIN E STANDARDEVE SHQIPTARE NË NIVEL KOMBËTAR.....	Error!
Bookmark not defined.	
Shtojca C (Informative)	41
KRAHASIMI I PROCEDURAVE PËR ZHVILLIMIN DHE MIRATIMIN E STANDARDEVE EVROPIANE DHE DOKUMENTET E STANDARDIZIMIT	Error! Bookmark not defined.
Shtojca D	42
BIBLIOGRAFIA.....	42

1. Fusha

Kjo është Pjesa II e Rregullores së Brendshme të Drejtorisë së Përgjithshme të Standardizimit (DPS) 001. Ajo merret me strukturën dhe mënyrën e organizimit të veprimtarive të standardizimit, procedurat kryesore për hartimin, miratimin dhe publikimin e standardeve dhe dokumenteve Shqiptare të standardizimit, si dhe pjesëmarrjen e DPS-së në aktivitetet e standardizimit në nivel ndërkombëtar dhe Evropian.

2. Termat dhe përkufizimet

Për qëllimet e kësaj pjese të rregullores, do të zbatohen termat dhe përkufizimet e mëposhtme dhe ato të përcaktuara në ligjin nr. 9870/2008 "Për standardizimin", të ndryshuar, si dhe ato të Pjesës I më lart, si të zbatueshme më poshtë, të cilat janë njësoj siç janë dhënë në Standardin Shqiptar SSH EN 45020: 2006 "Standardizimi dhe veprimtaritë që lidhen me të - Fjalori i përgjithshëm", dhe në Rregulloren e Brendshme të CEN & CENELEC, Pjesa 2: 2018, dhe kanë kuptimet e mëposhtme:

2.1 Bordi Teknik i DPS-së (DPS / BT)

Organi Teknik i DPS, që menaxhon, koordinon dhe mbështet punën teknike për standardizimin;

2.2 Komiteti Teknik i DPS-së (DPS / TC) / Projekt / Komiteti i DPS (DPS / PC)

Organi i punës i DPS-së, që është përgjegjës për një fushë të specifikuar të standardizimit;

2.3 Grupi i Përhershëm i Punës i DPS-së (DPS / TC / PWG)

Organ pune me aktivitete në një fushë më të ngushtë standardizimi, të krijuar nga Komiteti Teknik i DPS-së;

2.4 Grupet Teknike të Punës së DPS-së (TWG)

Organi kompetent i punës së ekspertëve, i krijuar nga DPS / TC ose DPS / BT, për ekzekutimin e një detyre ose detyrave të specifikuara;

2.5 Palët e interesuara

Personi ose organizata që kryen aktivitete në Republikën e Shqipërisë, i interesuar për një fushë specifike të standardizimit dhe aktiviteteve që lidhen me standardizimin;

2.6 Harmonizimi (i Standardeve Kombëtare)

Parandalimi ose eliminimi i ndryshimeve në përmbajtjen teknike të standardeve, që kanë të njëjtin qëllim, veçanërisht ato që mund të shkaktojnë barriera tregtare.

2.7 Politika e pezullimit

Një detyrim, i pranuar nga anëtarët e CEN-CENELEC, për të mos ndërmarrë ndonjë veprim lidhur me zhvillimin e një standardi të ri kombëtar ose për të rishikuar një standard kombëtar ekzistues, kur një standard evropian me të njëjtin qëllim po zhvillohet ose pas miratimit të tij.

2.8. Programi i Standardeve

Programi i punës së një organi standardesh, që paraqet artikujt e tij aktual të punës së standardizimit [SSH EN 45020:2006, pika 9.1]

2.9 Projekti i Standardeve

Artikulli/çështja specifike e punës, brenda një programi standardesh [SSH EN 45020:2006, pika 9.1.1]

2.10 Artikulli/çështja e re e punës

Artikulli/çështja e punës në një program pune, përfundimi i të cilit çon në krijimin e një standardi të ri, një standardi të ndryshuar ose të rishikuar ose të një dokumenti të ri standardizimi;

2.11 Dokument i Referuar

Dokument, i cili është potencialisht i mundshëm për t'u adoptuar ose modifikuar, si një publikim i CEN-CENELEC [Rregullorja e Brendshme e CEN-CENELEC, Pjesa 2:2018, pika 2.4].

3. Organizimi i aktiviteteve të standardizimit

Organet e DPS, të cilat zbatojnë punën teknike për aktivitetet e standardizimit kombëtar, janë Bordi Teknik i DPS (DPS / BT), Komitetet Teknike të DPS (DPS / TC) / Projekt Komitetet e DPS (DPS / PC), Grupet e Përhershme të Punës së DPS (DPS / TC / PWG)) dhe Grupet Teknike të Punës së DPS (DPS / TWG).

3.1 Bordi Teknik i DPS-së (DPS / BT)

Bordi Teknik (BT) është një organ drejtues teknik i DPS, jo pjesë e strukturës së saj.

Bordi Teknik krijohet në bazë të nenit 11 të ligjit nr. 9870 datë 04.02.2008 "Për Standardizimin", të ndryshuar, dhe funksionon në përputhje me dokumentin RB / DL / 009 "Rregullorja për Funksionimin e Bordit Teknik të DPS", miratuar nga Bordi Drejtues i DPS, bazuar në shkronjën d) të pikës 3 të Vendimi i Këshillit të Ministrave nr. 433, datë 05.05.2010 "Për krijimin, përbërjen, funksionimin dhe kompetencat e Bordit Drejtues të DPS" dhe shkronjën d) të pikës 1 të "Rregullores për Funksionimin e Bordit Drejtues të DPS".

Bordi Teknik ka përgjegjësinë të menaxhojë programin e punës të standardeve të DPS dhe zbatimin e tij nga Komitetet Teknike.

Për qëllimet e kësaj rregulloreje do të zbatohet dokumenti RB / DS / 009 "Rregullorja për funksionimin e bordit teknik të DPS".

3.2 Komitetet Teknike të Standardizimit (DPS / TC)

3.2.1 Krijimi i një DPS / TC

Komitetet Teknike janë organizmat e punës së DPS, që krijohen nga Bordi Teknik i saj (DPS / BT) për punën e standardizimit në fusha të caktuara me interes në nivel kombëtar.

Hartimi i standardeve është një veprimtari kolektive, që kërkon përfshirjen e një game të gjerë të palëve të interesit nga grupe të ndryshme, përfshirë përdoruesit e standardeve dhe konsumatorët.

Një Komitet Teknik krijohet për një sektor të veçantë të ekonomisë së Republikës së Shqipërisë dhe / ose si një organ pune pasqyrë i një komiteti teknik ose i një organi tjetër pune të organizatave evropiane ose ndërkombëtare të standardizimit.

Një Komitet Teknik mund të ngrihet me iniciativën e cilitdo palë të interesuar, (organizata, autoritete ekzekutive, persona juridikë dhe individë).

Vendimi për krijimin e një komiteti teknik merret nga Bordi Teknik, duke iu nënshtruar kushteve të mëposhtme:

- nevoja për të krijuar një DPS / TC të ri arsyetohet sipas interesave të palëve të interesuara;
- fusha e veprimtarisë së DPS / TC është e përcaktuar dhe nuk mbivendoset me atë të DPS / TC-ve të tjera;
- fusha e veprimtarisë së DPS / TC pasqyron fushën (at) e Komitetit (eve) Teknike të organizatave evropiane dhe / ose ndërkombëtare të standardizimit;
- përcaktohen përparësitë për punën ose një plan biznesi dhe hartohet drafti i programit të punës;
- ekziston një interes i shprehur për të marrë pjesë në punën e Komitetit të Ri Teknik të DPS (DPS / TC) nga të paktën 4 (katër) përfaqësues të palëve të interesuara.

Në rast se një ose më shumë nga kriteret e mësipërme nuk përmbushen, Bordi Teknik vendos nëse do të aprovojë kërkesën për krijimin e një Komitetit të Ri Teknik.

Vendimi për të krijuar një TC të ri ose për të refuzuar propozimin për krijimin e një TC mund të apelohe në Bordin Drejtues të DPS (Bordi i DPS).

DPS mban një regjistër të Komiteteve Teknike, i cili përmban numrin, emërtimin, fushën e veprimtarisë, programin e punës, kryetarin dhe sekretarin, si dhe të dhëna për komitetet teknike evropiane dhe ndërkombëtare, për të cilat DPS / TC përkatëse është pasqyrë.

3.2.2 Bashkimi ose riorganizimi i Komiteteve Teknike

Komitetet Teknike të DPS (DPS / TC), të regjistruara deri në datën e hyrjes në fuqi të Ligjit për Standardizimin (botuar në Fletoren Zyrtare Nr. 18, datë 19.02.2008) dhe ato që janë krijuar rishtazi, monitorohen rregullisht nga Bordi Teknik për plotësimin e kriterëve mbi bazën e të cilave ato janë krijuar dhe funksionojnë.

Në rast se një ose më shumë kriteret nuk respektohen, Bordi Teknik mund të vendosë që të riorganizojë një DPS / TC ose ta bashkojë atë me një DPS / TC tjetër.

Vendimi për bashkimin ose riorganizimin e një DPS / TC mund të apelohej nga Kryetari i Komitetit Teknik, pranë Bordit të DPS. Bordi do ta shqyrtojë një apel të tillë në mbledhjen e tij të radhës.

3.2.3 Përbërja e Komiteteve Teknike

Përbërja e një Komiteti Teknik të DPS (DPS / TC), duhet të garantojë një ekuilibër të interesave të palëve të ndryshme të interesit, duke mos lejuar që njëra palë të mbizotërojë mbi tjetrën.

Përfaqësuesit e palëve të interesuara duhet të marrin pjesë aktive në punën e një Komiteti Teknik, DPS / TC.

Palët e interesuara propozojnë ekspertë për grupet e punës të krijuara nga DPS / TC, për qëllime specifike. Ekspertë të tjerë, që nuk bëjnë pjesë në grupet e interesit, mund të marrin pjesë në grupe pune në cilësinë e tyre si individë dhe nuk mund të emërojnë zëvendësues.

Mbasi krijohen, Komitetet Teknike të DPS (DPS / TC) janë të hapura për pjesëmarrjen e palëve të interesuara.

Nëse një DPS / TC ndërpret pjesëmarrjen e një përfaqësuesi të palëve të interesuara në veprimtarinë e një DPS / TC, vendimi mund të apelohej në Bordin teknik.

Të drejtat dhe detyrimet e palëve të interesuara, duhet të specifikohen nga lloji i anëtarësisë që ata kanë kërkuar të kenë në DPS / TC, të tilla si:

Pjesëmarrës aktivë:

Çdo palë e interesuar, që ka shprehur interes për të marrë pjesë aktive në punën e një DPS / TC, duhet të përfaqësohet nga një përfaqësues i autorizuar, i cili merr pjesë në takimet e DPS / TC dhe ka të drejtë të votojë në procesin e vendimmarrjes së Komitetit Teknik në lidhje me pranimin e çështjeve të caktuara. Përfaqësues të tjerë të secilës palë të interesuar mund të jenë të pranishëm dhe të marrin pjesë në takimet e DPS / TC, por vetëm përfaqësuesi i autorizuar ka të drejtën e votës. Nëse nuk është në gjendje të jetë i pranishëm, një përfaqësues i autorizuar mund t'i paraqesë komentet e tij ose t'ia delegojë të drejtat e tij një përfaqësuesi tjetër.

Vëzhgues:

Palët e interesuara me statusin e vëzhguesve në punën e Komiteteve Teknike të DPS, (DPS / TC) do të përfaqësohen në DPS / TC nga persona të autorizuar, që marrin pjesë në mbledhjet e DPS / TC pa të drejtë vote.

Palët e interesuara me statusin e vëzhguesve, përmes përfaqësuesit të tij të autorizuar, kanë të drejtë të marrin informacion mbi standardet e miratuara në nivel kombëtar, evropian dhe ndërkombëtar, si dhe dokumente pune mbi një temë (at) specifike, përfshirë tekstet e projekt standardeve.

Palët e interesuara me statusin e vëzhguesve mund të propozojnë ekspertë në grupe pune të hartojnë standarde për tema specifike të programit të punës.

Ndërmarrjet e Vogla dhe të Mesme (NVM-të), organizatat sociale, mjedisore dhe të konsumatorit:

Me qëllim, realizimin e pjesëmarrjes së një game sa më të gjerë të mundshme të palëve të interesuara, DPS inkurajon pjesëmarrjen e ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme (NVM) në veprimtaritë e standardizimit, duke lehtësuar qasjen e tyre në punën e DPS / TC. NVM ose shoqatat e NVM-ve (këtu e tutje NVM), që nuk janë anëtare të organeve teknike të DPS, mund të marrin pjesë si vëzhgues. Pjesëmarrja në punën e standardizimit, përmes shoqatave të NVM-ve, rekomandohet pasi ato mund të mbrojnë më mirë interesin e tyre të përbashkët.

Një NVM e interesuar dhe e gatshme të kontribuojë në zhvillimin e një standardi (ve) (kombëtare, evropiane ose ndërkombëtare) mund të marrë pjesë në punën e standardizimit në kushtet e përcaktuara në ligjin nr. 9870 datë 04.02.2008 "Për Standardizimin" të ndryshuar, dhe në përputhje me Rregulloren e BE 1025/2012.

Në raste specifike, në diskrecionin e DPS / TC, organizatat e interesuara shoqërore, organizatat mjedisore dhe ato të konsumatorit, siç është dhënë në Shtojcën III të VKM 382/2018, që ka transpozuar Rregulloren e BE 1025/2012, mund të ftohen të punojnë si vëzhgues për një temë/artikull standardi për të cilën mund të nënshkruhet dhe një "marrëveshje partneriteti e veçantë" midis DPS dhe organizatës në fjalë, për pjesëmarrje më të gjatë.

3.2.4 Përfaqësuesit e palëve të interesuara në DPS / TC

Të gjithë përfaqësuesit e palëve të interesuara dhe ekspertët e përfshirë në punën e DPS / TC duhet të jenë të njohur me:

- parimet themelore të standardizimit;
- rregullat dhe procedurat për aktivitetet e standardizimit dhe të gjitha vendimet e Bordit Drejtues të DPS.

Përveç pjesëmarrjes në punën e Komiteteve Teknike të DPS (DPS / TC), përfaqësuesit e palëve të interesuara, duhet të jenë aktive në zhvillimin e standardeve, duke marrë pjesë në grupe pune ose duke paraqitur mendimin teknik të ekspertëve në fazën e hartimit të standardeve, ndërsa janë të detyruar të marrin pjesë në procesin e votimit në të gjitha fazat e zhvillimit të standardit.

Nëse një përfaqësues i autorizuar nuk merr pjesë në mbledhjen e DPS / TC, ai / ajo nuk mund të kërkojë, që një problem të diskutohet përsëri në mbledhjen tjetër, sepse ai / ajo ka munguar nga mbledhja e kaluar.

Nëse një përfaqësues në DPS / TC mungon në mënyrë sistematike ose është pasiv, kryetari dhe sekretari i DPS / TC duhet të ndërmarrin hapa për ta bërë aktive pjesëmarrjen, duke kërkuar nga organizata nga ka ardhur përfaqësuesi, që të marrë masat e nevojshme në këtë drejtim ose të emërojë një tjetër përfaqësues.

Kur formulojnë pozicionin e tyre, përfaqësuesit e palëve të interesuara duhet të përdorin termat e specifikuar në programin e punës dhe në vendimet e DPS / TC.

3.2.5 Kryetari i Komitetit Teknik

3.2.5.1 Zgjedhja e Kryetarit të Komitetit Teknik

Emërimi i Kryetarit të DPS / TC, bëhet nga përfaqësuesit e palëve të interesuara në DPS / TC përkatëse. Kryetari duhet të jetë një personalitet i njohur në atë fushë dhe me një cilësi të dalluar profesionale.

Kryetari i DPS / TC zgjidhet nga përfaqësuesit e palëve të interesuara në DPS / TC përkatëse me shumicë të thjeshtë votash, për një mandat tre vjeçar, dhe jo për më shumë se dy terma radhazi.

Kryetari i DPS / TC mund të zëvendësohet para përfundimit të periudhës normale të mandatit të tij / saj të 3 viteve në rastet e mëposhtme:

- ai / ajo jep dorëheqjen;
- nëse pala e interesuar nuk ka interes të mëtjshëm për t'u përfaqësuar në DPS / TC përkatëse;
- me propozimin e më shumë se gjysmës së anëtarëve përkatës të DPS / TC.

Vendimi për të zëvendësuar Kryetarin do të merret me një shumicë prej dy të tretave të anëtarëve të DPS / TC.

3.2.5.2 Detyrat e Kryetarit të DPS / TC

Kryetari:

- duhet të jetë i njohur me ligjin në fuqi për standardizimin, rregulloret e brendshme të DPS, direktivat e ISO / IEC, rregulloret e brendshme të CEN-CENELEC si dhe rregullat dhe procedurat e veprimtarive kombëtare të standardizimit;
- duhet të jetë i aftë të arrijë konsensusin dhe të udhëheq një DPS / TC;
- duhet të bëjë organizimin e përgjithshëm të punës dhe të hartojë axhendën për takimet e DPS / TC;
- duhet të drejtojë veprimtarinë e DPS / TC, duke vepruar në mënyrë të pavarur dhe të paanshme për interesat e palës së interesuar që ai përfaqëson ose interesave të tjera;
- duhet të zhvillojë, në bashkëpunim me Sekretarin e DPS / TC, programin e punës / planin e biznesit të DPS / TC.

3.2.6 Sekretari / sekretariati i Komitetit Teknik

3.2.6.1 Organizimi

Organizimi i përgjithshëm i punës së DPS / TC, duhet të bëhet nga sekretariati, i siguruar nga DPS. Administrata e DPS mbështet Sekretariatet e Komiteteve Teknike të DPS (DPS / TC) në punën e tyre të përditshme.

Drejtori i Përgjithshëm, me një urdhër të brendshëm, duhet të emërojë sekretarët e DPS / TC, të cilët janë personeli i DPS.

Kur një palë e interesuar kërkon që të mbajë sekretariatit e një TC, ai do të paraqesë kërkesën e tij tek Drejtori i Përgjithshëm i DPS. Kërkesa duhet të shoqërohet me dokumentacionin përkatës që tregon kompetencën teknike të palës së interesuar për të kryer këtë funksion.

Bordi Teknik duhet të vendosë për vendndodhjen e sekretariatit përkatës DPS / TC.

Kushtet në të cilat pala e interesuar fiton të drejtën për të mbajtur sekretariatit e një DPS / TC përcaktohen në një marrëveshje me shkrim me DPS.

Për arritjen e kësaj marrëveshjeje, duhet të përmbushen kriteret e mëposhtme:

- pala e interesuar duhet të tregojë aftësinë e saj teknike për të trajtuar të gjithë korrespondencën dhe volumin e dokumentacionit të DPS / TC;
- pala e interesuar duhet të paraqesë kandidaturën e saj për sekretar të DPS / TC. Kandidatura miratohet nga Bordi Teknik;
- Drejtori i Përgjithshëm i DPS duhet të emërojë një punonjës nga stafi i DPS, i cili është përgjegjës për koordinimin dhe monitorimin e punës së TC;
- punonjësi i caktuar më lart duhet të marrë kopje të të gjithë dokumentacionit dhe korrespondencës së DPS / TC për të siguruar zbatimin e duhur të të gjitha procedurave. Në rast të dyshimit për zbatimin e duhur të procedurave, ai / ajo duhet të diskutojë problemin me Sekretariatet përkatëse të DPS / TC para se problemi të raportohet tek Drejtori i Përgjithshëm i DPS.
- DPS ka të gjithë përgjegjësinë për punën efektive dhe të paanshme të Sekretariatit DPS / TC.

Në rastet kur më shumë se një palë e interesuar paraqet kërkesa për të mbajtur sekretariatit e një DPS / TC pranë DPS, Bordi Teknik vendos për vendndodhjen e sekretariatit. Vendimi i Bordit Teknik mund të apelohe në Bordin e DPS.

3.2.6.2 Detyrat e Sekretariatit / Sekretarit të Komitetit Teknik

Sekretari i Komitetit Teknik të DPS (DPS / TC) është përgjegjës për organizimin e veprimtarisë së këtij DPS / TC.

Sekretari i DPS / TC:

- harton draftin e programit të punës së DPS / TC në bashkëpunim me kryetarin e këtij komiteti;
- përditëson programin e punës së DPS / TC;
- organizon veprimtarinë e DPS / TC për pjesëmarrje në aktivitetet e organizatave ndërkombëtare dhe evropiane të standardizimit;
- I siguron DPS / TC informacione mbi gjendjen dhe të ardhmen e të gjitha projekt-standardeve;
- përgatit informacione për projekt-standartet, që do të publikohen në buletinin e DPS dhe në faqen e saj të internetit për komente publike;
- Siguron draft standartet e DPS / TC (të hartuara në nivel kombëtar, ndërkombëtar dhe evropian) për komente dhe votim, duke ndjekur procedurën përkatëse të DPS në lidhje me qarkullimin dhe shpërndarjen e dokumentacionit për hartimin e standardeve;
- përmbledh komente për projekt-standartet për të përgatitur prezantimin e qëndrimit/pozitës kombëtare dhe për të përgatitur format e votimit;
- ndërmerr veprime të përshtatshme për të siguruar përgatitjen dhe mbajtjen e mbledhjeve të DPS / TC, specifikimet e rendit të ditës dhe njoftimin e anëtarëve, qarkullimin e dokumenteve, përgatitjen e vendimeve të marra, përgatitjen dhe nënshkrimin e procesverbalit të mbledhjeve;
- ndihmon Kryetarin e DPS / TC në përgatitjen e raporteve për aktivitetet e DPS / TC;
- mban dokumentacionin e DPS / TC.

3.2.7 Funksionimi i një Komiteti Teknik të DPS

Komitetet Teknike të DPS-së, duhet të kryejnë aktivitetet e mëposhtme në fushat, për të cilat ato janë themeluar, duke respektuar parimet e transparencës, paanshmërisë dhe të konsensusit:

- propozojnë hartimin e standardeve të reja shqiptare, rishikojnë në mënyrë sistematike standardet, përgatisin ndryshimet dhe propozojnë shfuqizimin e standardeve ekzistuese shqiptare;
- zhvillojnë projekt standardet dhe dokumentet e standardizimit në nivel kombëtar dhe i miratojnë ato për marrjen e opinionit publik;
- miratojnë tekstin përfundimtar të projekt standardeve shqiptare;
- marrin pjesë në procesin e hartimit të standardeve ndërkombëtare dhe evropiane në fushat përkatëse;
- përgatisin pozicionin kombëtar për hartimin e standardeve dhe dokumenteve evropiane dhe ndërkombëtare në fazën "Artikulli i ri i punës", në fazën "Draft Komiteti Teknik", në fazën "shqyrtimi/marrja e opinionit publik" dhe në fazën "Vota zyrtare";
- emërojnë ekspertët për pjesëmarrjen në grupet e punës të organizatave evropiane dhe ndërkombëtare të standardizimit,
- emërojnë delegatët për të marrë pjesë në seancat plenare të komiteteve teknike evropiane dhe ndërkombëtare, në të cilat janë komitete pasqyrë;
- kryejnë detyra të tjera të caktuara nga Bordi Teknik.

3.2.8 Plani i biznesit të DPS / TC

Për të realizuar aktivitetet e saj, secili DPS / TC duhet të përgatisë një plan biznesi. Plani i biznesit duhet të përmbajë pikat e mëposhtme:

- emrin e TC dhe fushën e veprimtarisë së tij;
- vlerësimi i nevojave të tregut;
- objektivat që duhen arritur;
- afatet e programit të punës për standardizimin dhe zbatimin e tij;
- burimet njerëzore, përfshirë ekspertët në fushat përkatëse të veprimtarisë dhe përkthyesit me përvojë përkatëse të disponueshme për TC;
- Fonde të disponueshme për përfundimin e programit të punës dhe për pjesëmarrjen në aktivitetet e TC-ve të organizatave ndërkombëtare dhe evropiane.

Plani i biznesit miratohet nga DPS / TC dhe ai miratohet nga DPS / BT për krijimin e një DPS / TC të ri ose për ristrukturimin e një DPS / TC ekzistues.

Plani i biznesit shqyrtohet një herë në vit në një mbledhje plenare të DPS / TC. Rishikimi mund të rezultojë në konfirmimin e planit të biznesit ose azhurnimin ose modifikimin e tij.

3.2.9 Takimet e DPS / TC

Takimi i Komitetit Teknik të (DPS / TC) thirret nga kryetari i tij dhe kur ka gatishmëri të mjaftueshme për të diskutuar projekt standardet dhe çështjet e tjera.

Takimi konsiderohet i rregullt nëse jo më pak se 50% e anëtarëve janë të pranishëm.

Takimi drejtohet nga Kryetari i DPS / TC dhe në mungesë të tij, ai / ajo i delegon të drejtën një anëtarit tjetër të DPS / TC për ta drejtuar atë.

Nëse një anëtar i DPS / TC nuk është në gjendje të marrë pjesë në një takim për arsye të rëndësishme, ai / ajo mund të delegojë të drejtat e tij / saj tek një anëtar tjetër i DPS / TC, duke siguruar të gjitha materialet e nevojshme për takimin dhe duke njoftuar paraprakisht kryetarin. Emri i personit që e zëvendëson atë, duhet të përfshihet në procesverbalin e mbledhjes.

Puna e një Komiteti Teknik të DPS (DPS / TC), duhet të kryhet, në masën maksimale të mundshme, me korrespondencë.

Një përfaqësues i Ndërmarrjeve të Vogla dhe të Mesme, pa të drejtë vote, mund të marrë pjesë si vëzhgues për një temë/çështje specifike në një takim të DPS / TC.

Me ftesë të DPS / TC, organizatat shoqërore, organizatat e konsumatorit dhe të mjedisit, etj., mund të marrin pjesë në një takim, dhe mund të japin mendime për çështjet në shqyrtim, por pa të drejtë votimi.

3.2.10 Vendimet e takimeve

Vendimet e mbledhjes së DPS / TC, duhet të formulohen nga kryetari, mbasi arrihet një konsensus i përgjithshëm.

Vendimet për të miratuar një projekt standard të hartuar në nivel kombëtar, vendimet për të shfuqizuar, vendimet për të vazhduar ose ndryshuar një standard pas rishikimit periodik, vendimet për të pranuar përkthimin e një standardi, dhe vendimi për një pozicion kombëtar për përmbajtjen teknike të një projekt standardi evropian ose ndërkombëtar, do të merren nga anëtarët e Komitetit Teknik të DPS (DPS / TC) mbi parimin e konsensusit.

Nëse nuk mund të arrihet konsensusi, vendimet merren me shumicë prej dy të tretave.

Vendimet për çështjet organizative merren me shumicë të thjeshtë të përfaqësuesve të palëve të interesuara në mbledhjen e DPS / TC.

Procesverbali i mbledhjes, do të përgatitet nga Sekretari i DPS / TC, i cili duhet të dërgojë projekt-procesverbalin tek të gjithë anëtarët e komitetit me kërkesën, që nëse ata brenda 10 ditëve nuk kanë asnjë kundërshtim, atëherë përmbajtja e procesverbalit supozohet e pranuar rej tyre. Ai do të nënshkruhet nga kryetari dhe sekretari i TC. Dokumenti do të përmbajë informacionin e mëposhtëm:

- Rendin e ditës;
- rishikimin dhe zbatimin e vendimeve të DPS / TC të marra në mbledhjen e kaluar;
- vendimet e DPS / TC;
- komente dhe sugjerime nga anëtarët e DPS / TC;
- listën e pjesëmarrjes

Dokumenti i regjistruar, i secilit prej DPS / TC, do t'i dërgohet Departamentit të Standardeve në DPS.

3.2.11 Raportet e DPS / TC

Për të siguruar një koordinim më të mirë dhe njohje të punës së bërë nga Komitetet e ndryshme Teknike të DPS (DPS / TC), secili DPS / TC, do t'i dërgojë një raport Bordit Teknik dhe Drejtorit të Përgjithshëm, i cili të përmbajë informacione mbi veprimtarinë e DPS / TC për një periudhë të caktuar kohore. Bordi Teknik dhe Drejtori i Përgjithshëm përcaktojnë afatet kohore për paraqitjen e raporteve të tilla.

3.3 Projekt Komitetet e (DPS / PC)

Projekt Komitetet e (DPS / PC) janë organizma pune, të cilat themelohen nga Bordi Teknik i DPS (DPS / BT), me qëllim kryerjen e detyrave specifike afatshkurtra, kryesisht në fusha të reja të standardizimit, ku parashikohet të hartohen një ose një numër i vogël dokumentesh në nivel kombëtar ose kur ka interes për pjesëmarrje aktive në punën e një Projekt Komiteti në nivel Evropian dhe / ose atë ndërkombëtar.

DPS / PC përbëhen nga anëtarët e PC, Sekretari dhe Kryetari. Sekretariati i DPS / PC mirëmbahet nga DPS.

Projekt Komitetet e (DPS / PC) themelohen me vendim të Bordit Teknik, i cili aprovon emrin e komitetit, fushën e veprimtarisë, anëtarët, kryesuesin dhe vendndodhjen e Sekretariatit.

Projekt Komitetet do të kenë numrat përkatës dhe do të regjistrohen në Regjistrin e komiteteve teknike, sipas radhës së numrave të komiteteve teknike.

Për të gjitha çështjet, që kanë të bëjnë me krijimin e Projekt Komitetit, organizimin e punës dhe kryerjen e detyrës (ave) specifike, ato janë të njëjta me ato të Komitetit Teknik.

Pas përfundimit të detyrës (ave) specifike, DPS / PC do të mbyllet me vendim të DPS / BT.

Pasi DPS / PC të jetë mbyllur, mirëmbajtja e standardit (ve) të fushës, përfshirë rishikimin periodik të tyre, do të jetë në përgjegjësinë e sekretarit të caktuar.

3.4 Grupet e punës

3.4.1 Grupet e përhershme të punës (PWG)

3.4.1.1 Krijimi dhe përbërja

Grupet e përhershme të punës, të cilët përbëhen nga përfaqësues të palëve të interesuara, mund të themelohen, nëse qëllimi i veprimtarisë së Komitetit Teknik të DPS (DPS / TC) e lejon të ndahet në nën-fusha të ndryshme.

Grupet e përhershme të punës, duhet të përbëhen nga të paktën tre përfaqësues të palëve të interesuara, të cilët deklarojnë qëllimin e tyre për të marrë pjesë në punën e këtyre grupeve të përhershme të punës.

Sekretari i DPS / TC duhet të organizojë punën e grupeve të përhershme të punës.

Në rastet kur nuk plotësohen kushtet për krijimin e një DPS / TC, Bordi Teknik mund të krijojë një grup pune të përhershëm, që përbëhet nga përfaqësues të palëve të interesuara. Bordi Teknik mund të vendosë të ristrukturojë një Komitet Teknik (DPS / TC) në një grup të përhershëm pune kur kushtet për krijimin e një TC nuk plotësohen më.

Drejtori i Përgjithshëm do të emërojë një punonjës të DPS-së, i cili do të jetë përgjegjës për organizimin e punës së grupit të përhershëm të punës.

Gjatë takimit të DPS / TC ose të Bordit Teknik, anëtarët duhet të specifikojnë veprimtarinë e grupeve të punës, përbërjen dhe menaxhimin. Grupi i krijuar duhet të regjistrohet në dokumentet e DPS dhe të njoftohet në Buletinin dhe faqen e internetit të DPS.

Grupet e përhershme të punës të krijuara nga DPS / TC duhet të punojnë për atë pjesë të programit të punës për të cilin janë krijuar dhe DPS / TC ka të drejtë të aprovojë punën e kryer nga ata. DPS / TC u delegon grupeve të përhershme të punës, të drejtën për të aprovuar dhe pranuar punën e nëngrupeve të punës, të cilat zakonisht krijohen nga grupet e përhershme të punës.

3.4.1.2 Takimet

Takimet e përhershme të grupit të punës duhet të mbahen kur anëtarët të jenë të gatshëm të diskutojnë draft standardet dhe çështje të tjera. Takimet duhet të organizohen nga sekretari i grupit të përhershëm të punës në bashkëpunim me sekretarin e TC ose personin e caktuar nga DPS.

3.4.1.3 Raportimi

Sekretari i Grupit të Përhershëm të Punës duhet të përgatisë një raport mbi përfundimin e detyrës së caktuar dhe ta dorëzojë atë në DPS / TC, i cili i ka caktuar atë detyrë, ose në Bordin Teknik që krijoi grupin e punës.

3.4.2 Grupet e punës (TWG)

Puna për hartimin e një standardi, duhet të kryhet nga nëngrupet e ekspertëve. Këto TWG do të themelohen nga grupet e përhershme të punës së DPS / TC, ato të krijuara nga Bordi Teknik ose nga DPS / TC. TWG duhet të jenë përgjegjës për zhvillimin e standardeve, përmbajtjen dhe strukturën. Ata janë gjithashtu përgjegjës për përkthimin, përgatitjen për publikimin dhe strukturën e standardeve kombëtare shqiptare që adoptojnë standarde ndërkombëtare ose Evropiane.

TWG, gjithashtu, mund të vendosen për të kryer detyra të tjera për një kohë të shkurtër, të tilla si hartimi i pjesëve specifike të planit të biznesit të DPS / TC.

TWG duhet të përbëhen nga ekspertë, të propozuar nga palët e interesuara. Ekspertët që vijnë nga palët e jashtme të interesit mund të propozohen të punojnë në nëngrupe, por vetëm si ekspertë të një fushe të veçantë.

Krijimi i TWG dhe sekretari duhet të emërohet nga grupi i përhershëm i punës i krijuar nga DPS / TC përkatëse ose Bordi Teknik.

Në punën e tyre, TWG do të zbatojnë "Rregullat dhe procedurat për aktivitetet e standardizimit kombëtar".

3.5 Fushat e standardizimit ku nuk ka organe teknike të punës në DPS

Fushat e standardizimit, të cilat kanë standarde kombëtare dhe / ose për organet e krijuara teknike të punës në CEN-CENELEC dhe / ose ISO / IEC, për të cilat nuk ka kushte për krijimin e organeve teknike të punës në DPS, përcaktohen me vendim të Bordit Teknik, me një propozim të Drejtorit të Standardeve.

Drejtori i Standardeve i propozon Bordit Teknik emrat e fushave të standardizimit. Çdo fushë mund të përfshijë disa nën-fusha të ndryshme.

Fushat e DPS / TC-0 janë grupuar në nën-sektorë me simbolin DPS / TC-0 / SC.

DPS / TC-0 / SC do të hyjnë në Regjistrin e komiteteve teknike me një numër të veçantë numrimi dhe do të publikohen në Buletinin Zyrtar dhe në faqen e internetit.

Për secilin DPS / TC-0 / SC, me urdhër të Drejtorit të Përgjithshëm, emërohet një punonjës përgjegjës i DS-së.

Punonjësi përgjegjës ka për detyrë të organizojë aktivitetet në nivel kombëtar në të gjitha fazat e përpunimit të projekt-standardeve evropiane dhe / ose ndërkombëtare, votimin dhe zbatimin e standardeve, përditësimin e arkivës me standardet kombëtare, duke kryer rishikime periodike, si dhe në plotësimin e sistemit të informacionit të DPS.

Në rast se identifikohet se ka interes për tema të caktuara, punonjësi përgjegjës mund:

- të organizojë një studim të opinionëve në nivel kombëtar dhe të përgatisë një opinion kombëtar me ndihmën e ekspertëve kompetent, të cilin e propozon përmes Drejtorit të Standardeve për miratim nga Bordi Teknik;
- të bëjë propozime përmes Drejtorit të Standardeve pranë Bordit Teknik për përkthimin e standardeve evropiane / ndërkombëtare;
- të bëjë propozime përmes Drejtorit të Standardeve pranë Bordit Teknik për krijimin e DPS / TC ose DPS / PC, kur plotësohen kushtet.

Vendimet në lidhje me të gjitha aktivitetet për fushat e standardizimit, merren nga Bordi Teknik.

4 Programi i punës për standardizimin i DPS

Programi i punës i DPS-së përbëhet nga temat e programeve të punës së DPS / TC dhe temat që zhvillohen nën përgjegjësinë e Bordit Teknik.

Secili DPS / TC, harton programin e tij të punës, i cili miratohet të paktën një herë në vit në mbledhjen plenare.

Programi i punës i DPS-së miratohet nga Bordi Teknik.

Programi i punës i DPS është i hapur. Temat e reja të punës mund të përfshihen gjatë vitit pas vlerësimit të propozimeve dhe miratimit nga Bordi Teknik.

Programi i punës i DPS përfshin:

- tema për të zhvilluar, rishikuar ose ndryshuar standardet shqiptare në nivel kombëtar;
- tema për zhvillimin e standardeve evropiane në kuadër të programeve CEN-CENELEC;

- tema për zhvillimin e standardeve ndërkombëtare për programet e komiteteve teknike ISO / IEC.
- tema për zbatimin e standardeve ndërkombëtare dhe evropiane përmes përkthimit në gjuhën shqipe;

Programi i punës duhet të përmbajë të paktën:

- numrin e punës së temës (vetëm për standardet shqiptare në nivel kombëtar);
- emrin e lëndës dhe numrin e standardit;
- marrëdhëniet me një standard ndërkombëtar (nëse ka) të përdorur si bazë;
- afatet e zbatimit të fazave të ndryshme.

Sipas Marrëveshjes së OBT-së për Barrierat Teknike në tregti, WTO / TBT - Shtojca 3 e saj dhe nenit 3 të Rregullores Evropiane (BE) 1025/2012, DPS publikon programin e saj të punës çdo gjashtë muaj në faqen e saj të internetit.

Jo më vonë se data e publikimit të programit të saj të punës, DPS do të njoftojë praninë e tij pranë organeve të tjera kombëtare të standardizimit-anëtare të CEN-CENELEC, duke njoftuar Qendrën e Menaxhimit CEN-CENELEC (CCMC), Komisionin Evropian dhe anëtarët e OBT-së me një njoftim në Qendrën e Informacionit ISO / IEC në Gjenevë.

5 Zhvillimi i standardeve shqiptare në nivelin kombëtar

Fazat kryesore në procesin e zhvillimit të standardeve në nivel kombëtar do të jenë si vijon:

- Faza e propozimit të artikullit/temës së re të punës;
- faza e zhvillimit;
- faza e shqyrtimit;
- faza e miratimit;
- faza e publikimit;
- rishikimi sistematik.

Kodet e fazave për zhvillimin e standardeve shqiptare në nivel kombëtar, që korrespondojnë me Kodin Ndërkombëtar të fazave të zhvillimit të standardeve, janë dhënë në Shtojcën B.

5.1 Propozim për një artikull të ri pune

5.1.1 Dorëzimi i një propozimi

Kërkesat për standarde të reja ose për përmirësimin e atyreve ekzistuese në nivel kombëtar mund të bëhen nga çdo palë e interesuar në Shqipëri. Çdo propozim duhet të jetë i arsyeshëm dhe financiarisht i mbështetur dhe i bërë në përputhje me nenin 15 të ligjit nr. 9870, datë 4.2.2008 “Për standardizimin”.

Shënim: Standardet Shqiptare në nivel kombëtar duhet të zhvillohen vetëm kur standardet ndërkombëtare dhe Evropiane, madje edhe ato në fazë drafti, mungojnë në fushën përkatëse. Zhvillimi i një standardi të ri Shqiptar në nivel kombëtar duhet të bazohet në nevojën reale për të standardizuar në atë fushë.

Çdo propozim, i dhënë në një formë të përshtatshme, duhet të justifikohet për nevojën e zhvillimit të një standardi për fushën e dhënë, dhe do të përmbajë:

- emrin dhe fushën e aplikimit të standardit;
- llojin e standardit të propozuar, p.sh. specifikimin, metodat e provës, udhëzuesin e praktikës së mirë dhe të tjerat;
- përshkrimin e strukturës së standardit dhe / ose pjesëve të tij individuale;
- lidhjen me standardet e tjera / dokumentet burimore;
- marrëdhëniet me legjislacionin;
- Objektivat që duhet të arrihen me zhvillimin e standardit (mbështetje për prodhimin dhe / ose tregtinë, sigurimin dhe mbrojtjen e konsumatorit, mbrojtjen e mjedisit, përdorimin në kontratat e furnizimit, përfshirë prokurimin publik, për qëllime të vlerësimit të konformitetit, etj.);
- gatishmërinë për pjesëmarrje aktive të palëve të interesuara.

Propozimi mund të shoqërohet nga një draft paraparak ose një tregues i dokumentit burimor për të shërbyer si bazë për hartimin e projektit.

Propozimet, për zhvillimin e standardeve Shqiptare, duhet të jenë në përputhje me marrëveshjen e ndalimit të CEN-CENELEC, sipas së cilës anëtarët e CEN-CENELEC nuk do të ndërmarrin asnjë veprim për të zhvilluar ose rishikuar një standard kombëtar, kur ekziston standardi Evropian ose drafti i standardit evropian për të njëjtin temë të standardizimit dhe procedura e ndalimit, njoftohet.

Me qëllim harmonizimit dhe shmangien e kopjimit ose mbivendosjes së punës në një shkallë globale, në përputhje me Shtojcën 3 të Kodit të Praktikës së Mirë të OBT / TBT "Për Përgatitjen, Miratimin dhe Zbatimin e Standardeve" kur propozohen projekte të reja për zhvillimin e standardeve Shqiptare, ekzistenca e Standardeve Ndërkombëtare përkatëse do të merret në konsideratë, me qëllim përdorimin e tyre në tërësi ose pjesërisht, si një bazë për standardet Shqiptare ose zbatimin e tyre identik, përveç kur standardet e tilla janë të papërshtatshme.

Çdo propozim, për një temë të re pune, regjistrohet në Sistemin e Informacionit dhe Menaxhimit të Standardizimit të DPS (SMIS), duke i dhënë një numër pune (faza 00.00).

5.1.2 Vlerësimi dhe miratimi i propozimit

5.1.2.1 Të gjitha propozimet e pranuar duhet t'i dorëzohen sekretarit të DPS / TC përkatës, për vlerësim dhe miratim (**faza 10.20**).

Propozimi shpallet në faqen e internetit të DPS-së për mundësinë e shprehjes së komenteve dhe opinionëve nga të gjithë të interesuarit.

Vlerësimi duhet të bëhet në bazë të kriterëve të mëposhtme:

- a) nevoja për të mbështetur legjislacionin dhe / ose të sigurojë prezumimin e konformitetit me aktet ligjore (zhvillimit të këtyre standardeve i jepet përparësi);
- b) ndikimi i mundshëm në konkurrencën e tregjeve të brendshme dhe të jashtme;
- c) shëndeti, siguria ose mbrojtja e mjedisit;
- d) aplikim i gjerë i përgjithshëm (psh. standarde terminologjike dhe të tjera);

- e) prania e organizatave që dëshirojnë të marrin pjesë me ekspertë në zhvillimin e standardit (jo më pak se tre);
- f) parashikimet financiare.

Propozimi duhet të plotësojë një ose disa nga kriteret nën (a), (b), (c) dhe (d), dhe kriteret (e) dhe (f) janë të detyrueshëm.

Vendimi për të miratuar (faza 10.99) propozimet nga DPS / TC do të merret me shumicë të thjeshtë, kur plotësohen kriteret e përmendura më lart, duke marrë parasysh kontributet e marra nga palët e interesuara dhe NVM-të. Për mendimet e papranuara të palëve të interesuara, DPS / TC duhet të japë arsyet.

Vendimi duhet të përmbajë emrin e temës, objektin dhe fushën e aplikimit të temës së re, emrat e anëtarëve dhe kreut të Grupit të Punës, afatet e përfundimit të fazave të zhvillimit, shqyrtimin publik, miratimin nga Bordi Teknik dhe publikimin e standardit.

Çdo propozim i pranuar do të përfshihet në programin e punës së Standardizimit të DPS (**faza 20.00**).

Në rast se propozimi refuzohet (**faza 10.98**), DPS / TC do të njoftojë parashtruesin e propozimit, duke arsyetuar refuzimin.

5.1.2.2

Kur DPS nuk ka komitet teknik aktiv në fushën e kërkuar, propozimi vlerësohet nga DPS / BT sipas kriterëve në pikën 5.1.2.1 dhe miratohet me vendim të DPS / BT (**faza 00.99**).

Në rast se propozimi refuzohet (**faza 00.98**), DPS / BT do të njoftojë dorëzuesin e propozimit, duke arsyetuar refuzimin.

Me vendimin për të pranuar propozimin, DPS / BT rekomandon Drejtorin e Standardeve që të fillojë një procedurë për krijimin e një DPS / TC, DPS / PC të re ose të zgjasë aktivitetin e DPS / TC aktive me një fushë të ngjashme.

Në rast të një procedure të përfunduar me sukses, DPS / BT vendos të krijojë një DPS / TC, DPS / PC të re ose të zgjasë aktivitetin e DPS / TC aktive.

Vendimi i DPS / BT përfshin propozimin e pranuar në programin e punës të DPS / TC ose DPS / PC përkatëse dhe në programin e punës të Standardizimit të DPS (faza 20.00).

Në rastin e procedurës së përfunduar pa sukses, DPS do të informojë parashtruesin për pamundësinë e zbatimit të propozimit.

5.2 Zhvillimi i draft standardit shqiptar në nivel kombëtar

5.2.1 Shpallje për fillimin e punës për Artikullin/temën e Re të Punës

Shpallja për fillimin e punës për Temën e Re të Punës, ose për rishikimin e standardit ekzistues Shqiptar në nivel kombëtar, do të publikohet në Buletinin e DPS dhe në faqen e internetit të saj. CCMC do të njoftohet për punën fillestare për një artikull të ri pune ose për rishikimin e një standardi ekzistues, në përputhje me Rregulloren (BE) 1025/2012. Artikujt e rinj të punës në

fushën elektroteknike do të njoftohen gjithashtu në CENELEC në përputhje me procedurën¹ Vilamoura.

5.2.2 Hartimi i një drafti pune të një standardi kombëtar

Puna për një draft-standard do të zhvillohet nga Grupi i Punës i krijuar posaçërisht për Detyrat (TWG) (faza 20.20).

Të gjitha të dhënat dhe përvoja, në dispozicion në fushën e veçantë, do të përdoren për zhvillimin e draftit.

Në disa raste mund të jetë e nevojshme të kryhen studime dhe hulumtime për mbledhjen e të dhënave shtesë për të përmirësuar përmbajtjen e standardit.

Kur hartohen standardet shqiptare, përfshirja e kërkesave, të cilat i nënshtrohen materialeve ose proceseve të patentuara, duhet të shmanget.

TWG do të respektojë fazat dhe afatet në Programin e Punës së Standardizimit.

Përmbajtja, struktura dhe paraqitja e projekt-standardeve duhet të jenë në përputhje me kërkesat e kësaj rregulloreje - Pjesa 3, Struktura, përmbajtja dhe hartimi i Standardeve Shqiptare.

Në fazën e zhvillimit të standardit, interesat e ndryshme do të merren parasysh, me qëllim arritjen e një vendimi të pranueshëm për të gjitha palët e interesuara.

Teksti i draftit të punës, i dakordësuar në grupin e punës, do t'i dorëzohet nga sekretari i tij Komitetit teknik përkatës të DPS ose DPS / BT për veprime të mëtejshme.

5.2.3 Drafti i Komitetit

Teksti i draftit të punës - Drafti i Komitetit (CD) - do t'i nënshtrohet diskutimit dhe miratimit nga Komiteti Teknik i DPS (faza 30.00 deri 30.99).

Për miratimin e Projektit të Komitetit do të arrihet një konsensus mbi përmbajtjen e tij para paraqitjes për "shqyrtim publik".

Gjatë diskutimeve, duhet të bëhet gjithçka për miratimin unanim të projektit nga anëtarët e DPS / TC, NVM-të pjesëmarrëse dhe vëzhguesit e tjerë.

Nëse kjo nuk është e mundur, kryetari do të bëjë çdo përpjekje për të arritur konsensus për të gjitha çështjet thelbësore.

Në rast se nuk mund të arrihet konsensusi, teksti duhet të miratohet nga dy të tretat e anëtarëve me të drejtë vote në DPS / TC dhe të gjitha mendimet e kundërta të mbështetura vazhdimisht nga anëtarët e DPS-së dhe / ose vëzhguesit pjesëmarrës do të regjistrohen siç duhet.

Interpretimi i procedurës së vendimmarrjes me konsensus është përcaktuar në pikën 7.2 të Rregullave të Punës të procedurave për Aktivitetet Kombëtare të Standardizimit, Pjesa 1.

---

¹ See [CENELEC Guide 8](#)

Palët që shprehin "kundërshtime të mbështetura në vazhdimësi" kanë të drejtën të përdorin mekanizmin e apelit nën pikën 10.3 të Rregullave të Punës të Procedurave për Aktivitetet Kombëtare të Standardizimit, Pjesa 1.

Teksti i plotë i Projektit të Komitetit do të dërgohet për redaktim teknik nga ekspertë kompetent sipas kësaj rregulloreje - Pjesa 3. Rekomandohet, që redaktuesit teknikë të përfshihen në zhvillimin e standardeve në fazën më të hershme të mundshme, në mënyrë që të shmangin problemet dhe vonesat në faza e përgatitjes për botim.

Teksti i çdo Drafti të Komitetit Shqiptar, të paraqitur për shqyrtim publik do të jetë i tillë, që nëse nuk është marrë asnjë koment, ai mund të vazhdojë për publikim, pa redaktime esenciale, p.sh. ai plotëson kërkesat e përcaktuara në këtë rregullore - Pjesa 3.

Kjo është një përgjegjësi e përbashkët e DPS / TC ose DPS / BT dhe ekipit editorial.

Pasi të bëhen ndryshimet editoriale në tekstin origjinal, drafti duhet të dorëzohet për regjistrim (**faza 40.00**) sëbashku me numrin e standardit që i është dhënë.

5.3 Hetimi publik i draft standardeve Shqiptare

Një fazë e rëndësishme dhe e detyrueshme në zhvillimin e çdo standardi është qarkullimi i draftit për mendim publik. Teksti i një draft standardi kombëtar Shqiptar duhet të qarkullojë për mendim publik në përputhje me procedurën përkatëse për shpërndarjen e dokumenteve të DPS. Projekti për mendim publik gjithashtu duhet të ketë shënimet shpjeguese.

Shënim: Tekstet e Draft Standardeve Kombëtare Shqiptare, duhet të formulohen në atë mënyrë, që në rast se nuk ka komente, ato duhet të publikohen pa ndryshime të mëdha, por që duhet të plotësojnë kërkesat e përcaktuara në Rregullat dhe Procedurat e Aktiviteteve Kombëtare të Standardizimit, Pjesa III. Është përgjegjësi e stafit teknik dhe atij të publikimit që ta sigurojnë këtë gjatë procesit të hartimit.

Faza e mendimit publik bazohet në parimet e mëposhtme:

- a) sigurimin që të gjitha palët e interesuara të kenë akses tek projekti;
- b) procedura e mendimit publik zakonisht zbatohet vetëm një herë, kur është e mundur;
- c) propozimet për ndryshime në përmbajtjen teknike përpara rishikimit të një standardi kombëtar ekzistues Shqiptar ose përpara se ndryshimi i tij të vihet në dispozicion për komente publike;
- d) të gjitha mendimet e marra janë konsideruar dhe diskutuar.

5.3.1 Qarkullimi i draft standardeve për mendim publik

Informacioni mbi projekt-standardet shqiptare për mendim publik do të shpallet në Buletinin e DPS-së dhe në faqen e internetit të DPS: www.dps.gov.al (faza 40.20).

Njoftimi shoqërohet me një tekst shpjegues mbi temën e standardit, si dhe fakte të rëndësishme të dobishme për dhënien e mendimeve.

Në rast se DPS nuk e ka njoftuar CCMC për një projekt standard të caktuar shqiptar në fazën e "njoftimit për fillimin e punës në një artikull të ri pune", kjo do të bëhet në fillim të procedurës së

"mendimit publik" në përputhje me rregullat e atyre organizatave dhe Procedurën e DPS për sigurimin e informacionit në fushën e standardizimit, jo më vonë se data e njoftimit për mendim publik.

Draft-standardet shqiptare për mendim publik do të jenë në dispozicion për informacion dhe paraqitje të komenteve nga të gjitha palët e interesuara, përfshirë NVM-të dhe vendet anëtare të BE-së dhe OBT-së.

DPS do të:

- a) të sigurojë qasje në hartimin e standardeve shqiptare në atë mënyrë, që të gjitha palët përkatëse, veçanërisht ato që janë në shtetet e tjera anëtare, të kenë mundësinë për të paraqitur komente;
- b) lejojë organet e tjera kombëtare të standardizimit të përfshihen në mënyrë pasive ose aktive, duke dërguar një vëzhgues, në aktivitetet e planifikuara.

DPS do të sigurojë qasje në tekstet e projekt standardeve shqiptare për mendim publik në nivel kombëtar, sipas Procedurës së DPS për akses në informacionet në DPS.

DPS do të dërgojë tek palët e interesuara tekstet e projekt-standardeve të veçanta shqiptare për mendim publik, me kërkesë të tyre, në format elektronik.

5.3.2 Dorëzimi dhe rishikimi i komenteve

Të interesuarit për një projekt standard të veçantë shqiptar do të paraqesin komentet e tyre me shkrim, me mjete elektronike në DPS brenda dy muajve nga shpallja e një kërkesë publike.

Përjashtimisht DPS mund të specifikojë një periudhë më të shkurtër, por jo më pak se 45 ditë (**faza 40.60**).

Anëtarët e DPS / TC nuk mund të paraqesin komente për draftet për mendim publik të miratuar nga ata në fazën "Draft Komitetit".

DPS / TC, DPS / PC ose DPS / BT do të rishikojnë dhe diskutojnë të gjitha komentet mbi një projekt standard shqiptar të marrë brenda afatit kohor. Komentet dhe opinionet mund të pranohen ose refuzohen, duke dhënë arsye për refuzimin.

DPS do të njoftojë paraqitësin e komenteve (në nivel kombëtar, ndërkombëtar ose evropian) në vendimet e DPS / TC ose DPS / BT për pranimin ose refuzimin e çdo propozimi.

5.4 Miratimi i projekt standardi

Një draft standard Shqiptar, i cili pasqyron të gjitha propozimet e pranueshme, do të miratohet nga DPS / TC ose DPS / BT (**faza 50.99**).

Kur, si rezultat i komenteve dhe vërejtjeve të miratuara, përmbajtja teknike ose struktura e projekt-standardit është ndryshuar në mënyrë të konsiderueshme (më shumë se 50% e tekstit), Grupeve të Punës për Detyrat do t'i kërkohet t'i paraqesin DPS / TC ose Sekretariatit të DPS / BT draftin e rishikuar për një mendim të dytë publik (**faza 40.93**).

Nëse rezultatet e mendimit publik për draftin e ri tregojnë se ka mbështetje të pamjaftueshme për publikimin e tij si një standard kombëtar, problemi do t'i referohet me një raport DPS / BT. Të gjitha arsyet për marrëveshjet dhe mosmarrëveshjet dhe pengesat për mundësinë e publikimit të një standardi do të paraqiten në raport.

Bordi Teknik do të vendosë, nëse të vazhdojë punën me afate të reja, të publikojë një dokument tjetër standardizimi (Specifikim Teknik, Raport Teknik, Marrëveshje Pune, etj.) apo nëse drafti duhet të braktiset (**faza 40.98**).

Teksti përfundimtar i projekt standardit të miratuar do të nënshkruhet nga sekretari i DPS / TC ose DPS / BT dhe do të dorëzohet për përgatitjen për miratim dhe publikim. Nënshkrimi verifikon që standardi është zhvilluar në përputhje me kërkesat e kësaj rregulloreje - Pjesa 3 dhe të gjitha mendimet e palëve të interesuara janë marrë parasysh dhe teksti pasqyron saktë marrëveshjen e arritur për përmbajtjen teknike të standardit.

5.5 Përgatitja për miratim dhe publikim

Një projekt standard kombëtar Shqiptar i miratuar nga DPS / TC, duhet të kontrollohet për:

- përputhshmërinë me Rregullat dhe Procedurat e Aktiviteteve Kombëtare të Standardizimit, Pjesa III;
- respektimin e rregullave dhe procedurave të brendshme të DPS;
- zbatueshmërinë e standardeve të referuara në të;
- qëndrueshmërinë me standardet e tjera kombëtare; dhe
- nevojën për të ndryshuar ose shfuqizuar standardet ekzistuese.

Draft-standardet që plotësojnë kërkesat dhe kontrollohen për konsistencën e tyre në terminologji, mënyrën e shprehjes, strukturën, paraqitjen, referencat e sakta, gramatikën, etj., duhet të dorëzohen tek Drejtori i Përgjithshëm për miratim zyrtar.

Draft-standardet që nuk plotësojnë kërkesat e standardeve kombëtare Shqiptare, duhet të kthehen përmes Sekretarit të DPS / TC për të shqyrtuar dhe eliminuar mospërputhjet.

5.6 Miratimi

Drejtori i Përgjithshëm i DPS bën miratimin zyrtar të standardeve përmes vendimit të tij, bazuar në vendimin përkatës të KT, duke u dhënë këtyre standardeve statusin e Standardeve Kombëtare Shqiptare.

5.7 Publikimi

Teksti përfundimtar do të publikohet si Standard Shqiptar, shkurtesa e tij është - SSH.

5.8 Rishikimi sistematik

Për të siguruar që Standardet Kombëtare janë përditësuar, DPS / TC përkatëse duhet të rishikojnë standardin brenda një periudhe prej një deri në pesë vjet (**faza 90.20**). Standardet mund të rishikohen edhe më herët, me kërkesë të palëve të interesit të standardizimit dhe për shkak të ndryshimeve të teknologjisë dhe / ose ndryshimeve të rregulloreve teknike.

Në vijim të rishikimit të Standardit Kombëtar, TC përkatëse do të vendosë për veprimet që duhet të kryhen midis opsioneve të mëposhtme:

- Konfirmimi i Standardit,
- Redaktimi i tekstit ose ndryshimeve teknike në standard,
- Shqyrtim i plotë,
- Shfuqizimi, nëse standardi nuk është më në fuqi për shkak të shfuqizimit nga organizatat evropiane ose ndërkombëtare të standardeve, në rastin e adoptimeve,
- Shfuqizimi, sepse standardi është i vjetëruar.

Shënim: Nëse një standard është deklaruar i vjetëruar (I pa përdorshëm), do të thotë që standardi nuk do të rishikohet ose përdoret më me daljen e produkteve të reja, por do të mbahet për të shërbyer për pajisjet ekzistuese për ciklin e tyre të jetës.

5.9 Korrigjimet (Corrigenda)

Kur në një standard, identifikohen një ose më shumë keqkuptime (gabime), të cilat mund të shkaktojnë interpretime të gabuara ose pasoja të rënda, dhe kur veprimet korrigjuese janë miratuar, korrigjimi i miratuar duhet të publikohet në buletin e DPS-së për të informuar publikun.

5.10 Ndryshimet

Një ndryshim në një standard duhet të hartohet dhe do të përbëjë një aneks ose ndryshim në kushtet teknike të dakorduara. Ndryshimet duhet të hartohen në përputhje me rregullat dhe procedurat për hartimin e standardeve.

6 Hartimi i Dokumentave Kombëtare të Standardizimit (DS)

Dokumentat Shqiptare të standardizimit janë:

- Specifikimet Teknike, Raportet Teknike, Manualët ose Marrëveshjet Specifike Teknike të DPS;
- Dokumente Shqiptare të standardizimit që miratojnë specifikimet teknike të CEN dhe CENELEC, raporte teknike të CEN dhe CENELEC, udhëzime të CEN dhe CENELEC, marrëveshje teknike CEN;
- Dokumente Shqiptare të standardizimit që miratojnë specifikimet teknike të ISO dhe IEC, raporte teknike të ISO dhe IEC, udhëzime të ISO dhe IEC.

6.1 Specifikimet Teknike (TS)

Një specifikim teknik me origjinë kombëtare (DS, TR, etj.) është një dokument që përmban kërkesa teknike të miratuara nga TC e DPS me shumicë të thjeshtë. Një specifikim teknik përcaktohet me synimin për t'i shërbyer qëllimit, p.sh. për:

- Publikimin e aspekteve të një teme, që mund të mbështesë zhvillimin e industrisë kombëtare,
- Dhënien e udhëzimeve për tregun me ose mbi specifikimet dhe metodat e analizës që lidhen me to,
- Sigurimin i specifikimeve në rastin e eksperimenteve dhe / ose teknologjive në zhvillim.

Programi i punës i DPS / TC, duhet të përfshijë një artikull pune, i cili duhet të tregojë temën dhe produktin përfundimtar.

Një artikull pune që synon të bëhet një standard kombëtar Shqiptar mund të publikohet si Specifikim Teknik kur:

- ka patur mbështetje të mjaftueshme për punën për të përparuar si standard kombëtar Shqiptar,
- konsensusi nuk mund të arrihet në nivelin e TC.

Vendimi për të përgatitur një DS, TR, duhet të merret nga TC kur nuk ka standard kombëtar për atë temë.

Një projekt DS ose TR duhet të përgatitet nga TC e DPS-së ose një grup pune i caktuar nga TC.

Një projekt DS, TR duhet të përgatitet duke ndjekur rregullat për përgatitjen e një standardi Shqiptar.

Asnjë specifikim teknik nuk mund të jetë në kundërshtim me një Standard Shqiptar.

DS, TR duhet të miratohet nga Drejtori i Përgjithshëm i DPS.

DS, TR nuk duhet të ndryshohen, por të zëvendësohen nga një botim i ri me një datë të re botimi. Publikimi me korrigjime është i mundur.

TC përgjegjëse do të sigurojë që specifikimet teknike (TS) të rishikohen në intervalet jo më pak se tre vjet, duke filluar nga data kur ato janë në dispozicion.

Qëllimi i këtyre rishikimeve duhet të jetë rishikimi i DS ose TR të publikuara dhe nëse është e mundur të arrihet marrëveshje për të publikuar TS ose TR që do të zëvendësojnë atë ekzistues, një mundësi tjetër është zgjatja e afatit të rishikimit për 3 vjet të tjera ose shfuqizimi i TS ose RT.

Jetëgjatësia maksimale për një TS ose TR është 6 vjet (d.m.th. një periudhë 3 vjeç dhe një shtyrje). Një TS ose TR duhet të shfuqizohet nëse botimi i një TS ose TR tjetër është në kundërshtim me të.

6.2 Raporte teknike

Një raport teknik (DS DPS / RT) është një dokument informativ i miratuar nga TC i DPS-së me shumicë të thjeshtë votash. Një raport teknik jep informacion mbi përmbajtjen teknike të punës së standardizimit.

Raporti Teknik mund të përcaktohet kur vlerësohet urgjente ose e këshillueshme të jepet informacion mbi bazën e të dhënave të mbledhura, të cilat janë pak më të ndryshme nga ato që publikohen normalisht nga DPS.

Programi i punës I DPS / TC, duhet të përmbajë një detyrë me formë dhe objekt të specifikuar si dokumenti përfundimtar.

Vendimi për të hartuar një DS DPS / RT duhet të merret nga Bordi Teknik.

Projekti DS DPS / TR do të hartohet nga një DPS / TC.

Projekti DS DPS / TR do të hartohet në përputhje me rregullat e hartimit të standardeve kombëtare Shqiptare.

DS DPS / TR miratohet nga Drejtori i Përgjithshëm i DPS.

DS DPS / TR nuk do të ndryshohet dhe do të zëvendësohet me një botim të ri me të njëjtin numër dhe datë të re. Kohëzgjatja e funksionimit të DS DPS / TR është e pakufizuar, por rekomandohet që ajo të jetë një subjekt rishikimi nga organi teknik përgjegjës për të ruajtur rëndësinë e tij.

Sidoqoftë, korrigjimet mund të bëhen nga DPS.

Nuk ka ndonjë afat kohor se sa efektiv është një DS ose DPS / TR, por rekomandohet që ato të rishikohen nga TC përgjegjëse për t'u siguruar që ato janë të vlefshme.

6.3 Udhëzuesit e DPS

Udhëzuesi është një dokument informativ i hartuar nga DPS.

Udhëzuesit mund të hartohen me qëllim ofrimin e udhëzimeve teknike ose administrative në punën e DPS për:

- ofrimin e këshillave se si të trajtohen çështjet e standardizimit,
- Sigurimin e informacionit ose udhëzimit për çështjet e vlerësimit të konformitetit që lidhen me veprimtarinë e standardizimit të DPS-s.

Udhëzimet hartohen nga grupet e punës të DPS.

Kur udhëzuesit janë të orientuar teknikisht, ato hartohen nga TC.

Udhëzuesit miratohen nga Bordi Drejtues i DPS-së.

Kur udhëzuesit janë me përmbajtje teknike, ato miratohen nga TC përkatëse.

Udhëzuesit nuk ndryshohen, por zëvendësohen me botime të reja me të njëjtin numër e me datën e re. Sidoqoftë, korrigjimet mund të bëhen nga DPS.

Udhëzuesit do të rishikohen kur gjykohet e përshtatshme nga organi që e ka hartuar atë. Shfuqizimi do të bëhet nga ai organ që e ka miratuar atë.

7 Pjesëmarrja e DPS në punën e Organizatave Evropiane dhe Ndërkombëtare të Standardizimit

7.1 Pjesëmarrja e DPS në punën e Organizatave Evropiane të Standardizimit

DPS do të marrë pjesë në punën e Organizatave Evropiane të Standardizimit, CEN dhe CENELEC, në përputhje me Rregulloret e Brendshme të CEN-CENELEC.

Pjesëmarrja në zhvillimin e Standardeve Evropiane dhe paraqitja e pozicionit kombëtar në draft Standardet Evropiane do të kryhet vetëm përmes organeve teknike ekzistuese të DPS.

Organet teknike dhe ekspertët e DPS, të përfshirë në punën e Organizatave Evropiane të Standardizimit do të punojnë sipas Rregullores RB / DL / 002 Udhëzues për pjesëmarrjen e delegatëve dhe ekspertëve Shqiptarë që marrin pjesë në takimet ndërkombëtare të standardizimit (ISO, IEC, CEN dhe CENELEC).

Pjesëmarrja e DPS në zhvillimin e Standardeve Evropiane CEN-CENELEC përcaktohet në Procedurat për zbatimin e detyrimeve të DPS në zhvillimin e Standardeve Evropiane.

Fazat e zhvillimit të standardeve evropiane dhe veprimeve përkatëse të DPS në nivel kombëtar, janë paraqitur në Tabelën 1.

Tabela 1 - Fazat e zhvillimit të standardit Evropian dhe veprimeve përkatëse të DPS

Fazat e zhvillimit të Standardit Evropian	Standard Evropian	Veprimi i DPS-së
Propozim për një artikull të ri pune (faza 10)	Propozim (forma) e paraqitur nga Organizata Evropiane e Standardizimit (CEN-CENELEC) për miratim përmes votimit të Artikullit të Ri të Punës	Propozimi shpallet në Buletinin e DPS-së dhe në faqen e internetit të saj, vlerësohet dhe votohet përmes organeve teknike (DPS / TC ose DPS / BT)
Zhvillimi i draft standardit (faza 20)	Draft standardi evropian (Draft Komiteti DC)	DPS mund të marrë pjesë me ekspertë Shqiptarë në grupin e punës CEN-CENELEC për zhvillimin e draftit të Standardit Evropian.
Mendimi publik (faza 40)	Draft standardi evropian (PrEN) i dorëzuar në mendim publik	Drafti EN përfshihet në Programin e Punës për Standardizimin e DPS (faza 40.20). Drafti EN shpallet për mendim publik në Buletinin e DPS-së dhe në faqen e internetit të DPS-së dhe u shpërndahet palëve të interesuara. DPS / TC ose DPS / BT përpunon dhe miraton pozicionin kombëtar dhe ia dërgon sekretarisë së organit përkatës të CEN-CENELEC.
Votimi zyrtar (faza 50)	FprEN u dorëzua për votim zyrtar	FprEN shpallet në Buletinin e DPS dhe në faqen e internetit të DPS për votim zyrtar nga anëtarët e DPS / TC. DPS voton për draftin në CCMC [Qendra e Menaxhimit të CEN CENELEC]
Publikimi (faza 60)	Standardi Evropian EN i botuar në gjuhët zyrtare CEN-CENELEC pas ratifikimit të tekstit	Standardi Evropian është miratuar dhe zbatuar si Standard Shqiptar.

7.1.1 Miratimi dhe zbatimi i Standardeve Evropiane si Standarde Shqiptare

Standardet Evropiane do të zbatohen si Standarde Shqiptare, pavarësisht nga mënyra se si ka votuar Shqipëria.

Standardet Shqiptare që zbatojnë Standardet Evropiane dhe dokumentet e standardizimit përcaktohen sipas Shtojcës A.

Standardet Shqiptare që zbatojnë Standardet Evropiane do të jenë identike në përmbajtje dhe lloj me standardet Evropiane të zbatuara dhe në të njëjtën kohë standardet Shqiptare në kundërshtim do të shfuqizohen.

Kur është e nevojshme dhe për shkak të kushteve specifike kombëtare, mund të futen devijime të përkohshme të natyrës teknike, në veçanti për standardet Shqiptare që zbatojnë Standardet Evropiane.

DPS mund të kërkojë Devijim - tip A në rast të zhvillimit të Standardit Evropian, që është në kundërshtim me përcaktimet e legjislacionit Shqiptar. Kërkesa për devijim - tipi A do të bëhet në fazën më të hershme të mundshme të zhvillimit të Standardit Evropian, d.m.th. në fazën fillestare të draftimit ose fazës kryesore të mendimit publik.

Kushtet e veçanta kombëtare, të cilat nuk mund të ndryshohen edhe pas një periudhe të gjatë kohore (psh. Kushtet klimatike) nuk konsiderohen devijime dhe duhet të përfshihen në Standardet Evropiane gjatë zhvillimit të tyre. Kur është e nevojshme, DPS duhet të kërkojë përfshirjen e kushteve kombëtare Shqiptare në Standardet Evropiane.

Për çdo devijim dhe kushte të veçanta kombëtare, janë të zbatueshme Rregulloret e Brendshme të CEN-CENELEC - Pjesa 2: 2018, Shtojca E.

Dokumentet e tjera të standardizimit (Specifikimet Teknike, Raportet Teknike, Manualët etj) mund të zbatohen në mënyrë identike ose me modifikime në përputhje me Rregulloret e Brendshme të CEN-CENELEC - Pjesa 2: 2018.

Standardet Evropiane do të zbatohen në nivel kombëtar në një afat, zakonisht gjashtë muaj pas datës së disponueshmërisë (dav) të standardit Evropian, dhe do të konsiderohen gjithashtu data e shpalljes (doa), data e publikimit (dop) dhe data e shfuqizimit (doë) të standardit.

Standardet Evropiane do të zbatohen duke u dhënë atyre statusin e standardit Shqiptar nëpërmjet:

- botimit të një teksti identik në një nga gjuhët zyrtare të CEN-CENELEC ose me përkthim në gjuhën Shqipe;
- Miratimi i Standardit Evropian për zbatim si standard Shqiptar (miratimi me listë ose me njoftim në Buletinin e DPS); dhe
- shfuqizimit të të gjitha standardeve Shqiptare që konfliktojnë me to.

Metoda e zbatimit të Standardit Evropian si standard Shqiptar do të vendoset nga DPS / TC ose DPS / BT përkatëse.

SHËNIM: Rekomandohet që zbatimi i Standardeve Evropiane nga DPS të bëhet me botimin e një teksti identik në një nga gjuhët zyrtare të CEN-CENELEC ose me përkthim në gjuhën Shqipe.

Shqyrtimi dhe rishikimi i Standardit Evropian do të kryhet nga DPS / TC ose DPS / BT në përputhje me planin për shqyrtimin / rishikimin e Standardit Evropian të organit përkatës CEN-CENELEC.

Ndryshimi i Standardit Evropian do të bëhet në përputhje me zbatimin e Standardeve Evropiane.

SHËNIM: Kur nga CEN ose CENELEC publikohet një ndryshim si një dokument i veçantë, ai do të publikohet si një dokument i veçantë edhe në nivel kombëtar.

DPS do të njoftojë CEN dhe CENELEC për secilin standard të zbatuar në nivel kombëtar, sipas rregullave të përcaktuara të atyre organizatave.

7.1.2 Publikimi i një teksti identik në një nga gjuhët zyrtare të CEN-CENELEC

DPS / TC ose DPS / BT përkatëse do të jenë përgjegjës për publikimin e Standardit Evropian për zbatimin e standardit Shqiptar në një nga gjuhët zyrtare të CEN-CENELEC, duke përfshirë përkthimin e titullit të standardit dhe elementet kombëtare.

Përkthimi i titullit në fushat ku nuk është krijuar DPS / TC mund të konsultohet nga ekspertë kompetent.

Paraqitja e drafteve për publikimin e standardit evropian për zbatimin e standardit evropian në një nga gjuhët zyrtare CEN-CENELEC do të jetë në përputhje me Rregullat për Aktivitetet Kombëtare të Standardizimit - Pjesa 3.

Të dhënat dhe materialet e nevojshme për gjenerimin automatik të teksteve të standardeve do të dorëzohen në DPS / SMS nga sekretarët / zyrtarët teknikë.

Publikimi i një Standardi Shqiptar që zbaton Standardin Evropian në një nga gjuhët zyrtare CEN-CENELEC do të miratohet për publikim nga Drejtori i Përgjithshëm i DPS, i cili me nënshkrimin e tij / saj vërteton që procedurat janë kryer dhe konfirmon publikimin e standardit.

Publikimi i standardit Shqiptar në zbatim të një Standardi Evropian në një nga gjuhët zyrtare CEN-CENELEC do të njoftohet në Buletinin e DPS.

Informacioni në lidhje me standardin Evropian për zbatimin e standardit evropian (përfshirë standardet ETSI) do të njoftohet në Katalogun e Standardeve Shqiptare në faqen e internetit të DPS.

Një kopje e faqes së titullit kombëtar, parathënien kombëtare dhe anekset kombëtare (nëse ka) do të dërgohen nga DPS në Qendrën e Menaxhimit CEN-CENELEC (CCMC) sipas kërkesës.

7.1.3 Publikimi i një teksti identik me përkthim në gjuhën Shqipe

DPS do të publikojë në versionin Shqip (publikimi në Shqip) Standardin Evropian. DPS garanton se vetëm një version i miratuar nga DPS dhe i njoftuar në CEN-CENELEC do të publikohet dhe shpërndahet zyrtarisht.

Përkthimi i një Standardi Evropian zakonisht bëhet pas publikimit të tij, por në rast nevojë ai mund të fillojë në fazën e hartimit.

DPS / TC ose DPS / BT do të jenë përgjegjës për përgatitjen e draftit të versionit Shqiptar të një Standardi Evropian.

Përgatitja e një drafti në versionin Shqiptar të një Standardi Evropian, përfshirë përkthimin, redaktimin teknik, redaktimin e standardizimit dhe përgatitjen e elementëve kombëtar (faqja e titullit kombëtar, parathënia kombëtare dhe anekset kombëtare (nëse ka) do të caktohen nga DPS / TC ose DPS / BT për ekspertët e TËG me kompetencë të dëshmuar në fushën përkatëse dhe përkthimin e standardeve, në përputhje me Procedurën për përkthimin e një standardi evropian.

Në raste specifike, për përkthimin e Standardeve Evropiane, ekspertët kompetentë të TËG mund të krijohen me urdhër të Drejtorit të Përgjithshëm.

Drejtori i Përgjithshëm i DPS mund të caktojë përkthimin e Standardeve Evropiane për ekspertët kompetentë nga organet teknike të DPS.

Teksti në shqip do të jetë identik me tekstin e botimit origjinal të Standardit Evropian dhe do të strukturohet dhe hartohet sipas Rregullave të Aktiviteteve Kombëtare të Standardizimit, Pjesa 3.

Teksti i versionit Shqiptar do të konsiderohet dhe miratohet nga DPS / TC ose DPS / BT përkatëse, sipas rregullave për miratimin e standardeve Shqiptare në nivel kombëtar.

Teksti i fundit i Standardit Evropian në gjuhën shqipe nënshkruhet nga sekretari dhe kryetari i DPS / TC ose DPS / BT në faqen e titullit.

Me nënshkrimin e sekretarit garantohej se elementët kombëtar janë në përputhje me Rregullat e Aktiviteteve Kombëtare të Standardizimit - Pjesa 3.

Me nënshkrimin e kryetarit garantohej se Standardi Evropian është aprovuar si një standard kombëtar (nëse standardi nuk është publikuar më parë me miratim ose duke e botuar në një nga gjuhët zyrtare CEN-CENELEC) dhe se teksti shqip plotëson kërkesat.

Versioni shqip i një standardi evropian miratohet për botim nga Drejtori i Përgjithshëm i DPS. Me nënshkrimin, Drejtori i Përgjithshëm i DPS-së do të verifikojë, se procedurat janë përmbushur dhe do të konfirmojë publikimin e standardit.

Publikimi i versionit shqip të standardit (numri, titulli dhe data në të cilën një standard evropian do të marrë statusin e një standardi Shqiptar) do të shpallet në Buletinin e DPS.

Informacioni në lidhje me një standard Shqiptar të publikuar, që zbaton një Standard Evropian me përkthim, do të shpallet në Katalogun e Standardeve Shqiptare në faqen e internetit të DPS.

DPS është përgjegjëse për saktësinë e përkthimit të një Standardi Evropian në gjuhën shqipe dhe me kërkesë, do të dërgojë një kopje të botimit shqip në Qendrën e Menaxhimit CEN-CENELEC (CCMC).

Nëse përkthimi i Standardeve Evropiane në shqip është financuar nga BE sipas Marrëveshjes së Grantit për përkthimin e Standardeve Evropiane (FPA), DPS do t'i dërgojë njoftim CCMC për standardet e përkthyer në formën e vendosur (në fuqi nga dita e anëtarësimit të saj të plotë).

7.1.4 Publikimi i standardeve evropiane me miratim

Miratimi i një Standardi Evropian për zbatim si Standard Shqiptar mund të bëhet ose me publikimin e miratimit me listë ose me njoftim në Buletinin e DPS. Në të dy rastet do të deklarohet që Standardi Evropian është miratuar së bashku me numrin, titullin dhe datën e publikimit, si dhe datën nga e cila Standardi Evropian i miratuar, merr statutin e një standardi Shqiptar.

SHËNIM: Në rast të implementimit me listë, lista e miratimit nuk duhet të përdoret vetëm, pa tekstin e standardit evropian. Në këtë rast, DPS ka detyrimin të marrë tekstin e standardit nga vendi përgjegjës për gjuhën zyrtare përkatëse. Shitjet dhe mbrojtja e të drejtave të autorit bëhen në përputhje me rregullat dhe politikat e shitjeve të vendit përkatës.

DPS / TC ose DPS / BT përkatëse do të jenë përgjegjës për përkthimin në shqip të titujve të Standardeve Evropiane.

Informacioni në lidhje me një standard Shqiptar të publikuar, që zbaton një Standard Evropian, do të njoftohet në Buletinin DPS dhe në Katalogun e Standardeve Shqiptare në faqen e internetit të DPS.

Një kopje e listës së standardeve të miratuara ose të njoftimit në Buletinin e DPS, i dërgohet Qendrës së Menaxhimit të CEN-CENELEC (CCMC), sipas kërkesës.

7.1.5 Miratimi dhe zbatimi i Dokumenteve Evropiane të Harmonizimit (HD) si standarde Shqiptare (vetëm për dokumentet e CENELEC)

Sipas Rregullores së Brendshme të CEN-CENELEC - Pjesa 2, Dokumentet e Harmonizimit (HD) zbatohen nga DPS nëpërmjet:

- njoftimit në Buletinin e DPS dhe në Katalogun e Standardeve Shqiptare në faqen e internetit të DPS (publikimi i numrit dhe titullit);
- shfuqizimit të standardeve kombëtare në bien në kundërshtim me to.

Në bazë të një Dokumenti Evropian të Harmonizimit, DPS mund të publikojë një standard kombëtar me të njëjtën lëndë, me të njëjtën përmbajtje teknike.

Kur Dokumenti i Harmonizimit zbatohet në mënyrë identike si standard Shqiptar, me përkthim në gjuhën Shqipe, zbatimi duhet të ndjekë procedurat e përcaktuara për zbatimin e një standardi Evropian me përkthim.

Publikimi i një standardi kombëtar, bazuar në dokumentin e harmonizimit, së bashku me numrin dhe datën e hyrjes në fuqi do të njoftohet nga DPS në Qendrën e Menaxhimit të CEN-CENELEC (CCMC).

Informacioni në lidhje me standardet Shqiptare të publikuara, në zbatim të dokumenteve të harmonizimit do të njoftohen në Buletinin e DPS dhe në Katalogun e Standardeve Shqiptare në faqen e internetit të DPS.

7.2 Pjesëmarrja e DPS në aktivitetet e Organizatave Ndërkombëtare të Standardizimit

7.2.1 Pjesëmarrja në zhvillimin e standardeve të Organizatave Ndërkombëtare të Standardizimit

Si anëtar i Organizatave Ndërkombëtare të Standardizimit ISO dhe IEC, DPS merr pjesë në aktivitetet e tyre, në varësi të statusit të anëtarësimit në një Komitet Teknik të veçantë ose Nënkomitet (si "pjesëmarrës" (P) ose si anëtar "vëzhgues" (O)).

Pjesëmarrja në hartimin e Standardeve Ndërkombëtare dhe dërgimi i komenteve do të kryhet vetëm përmes organeve ekzistuese pasqyrë, të DPS-së.

Si anëtar P, në veçanti në ISO ose IEC, Komiteti Teknik i DPS ka të drejtë të marrë pjesë me ekspertë në hartimin e Standardeve Ndërkombëtare dhe ka detyrimin për të votuar në të gjitha fazat e zhvillimit të Standardit Ndërkombëtar përkatës.

Kur anëtarësi i DPS në Komitetin Teknik të ISO / IEC, ka statusin e anëtarit O, DPS ka të drejtë të marrë dokumentet e punës, përfshirë projekt-standardet dhe të marrë pjesë në të gjitha fazat, përveçse në procedurën e "votimit zyrtar" për miratimin e Standardit Ndërkombëtar.

Miratimi i projekt-standardit ndërkombëtar nga DPS / TC me statusin e anëtarit P do të bëhet me konsensus nën procedurën e miratimit të projekt-standardeve kombëtare.

Organet teknike të DPS-së dhe ekspertët që marrin pjesë në punën e Organizatave të Standardizimit Ndërkombëtar (ISO / IEC) do të veprojnë sipas direktivave të ISO / IEC (të gjitha pjesët) dhe sipas dokumentit "Rregullorja RB / DS / 002 - Udhëzues për pjesëmarrjen e delegatëve dhe ekspertëve Shqiptarë që marrin pjesë në takimet ndërkombëtare të standardizimit (ISO, IEC, CEN and CENELEC).

Tabela 2 - Fazat e zhvillimit të Standardeve Ndërkombëtare dhe veprimet përkatëse të DPS

Fazat e zhvillimit të ISO	Standardi Ndërkombëtar	Veprimi i DPS-së
Propozim për artikullin e ri të punës (faza 10)	Propozim (forma) e paraqitur nga Organizata Ndërkombëtare e Standardizimit (ISO / IEC) për miratim, përmes votimit të Artikullit të Ri të Punës	Propozimi do të njoftohet në Buletinin DPS dhe në faqen e internetit të DPS; do të vlerësohet dhe votohet përmes organeve teknike (pasqyrë të DPS / TC ose DPS / BT)
Zhvillimi i draft standardit (faza 20)	Draft Standardi Ndërkombëtar (ISO / WD ose IEC / WD) në nivelin e Grupit të Punës	DPS mund të marrë pjesë me ekspertë Shqiptarë në Grupin e Punës për zhvillimin e draftit të Standardit Ndërkombëtar.
Zhvillimi i draft standardit (faza 30)	Draft Standardi Ndërkombëtar (ISO / CD ose IEC / CD) në nivelin e Komitetit Teknik	DPS / TC informon anëtarët e saj Anëtarët - P mund të votojnë (nëse kërkohet) Anëtarët - O mund të paraqesin komente
Mendimi publik (stage 40)	Draft Standardi Ndërkombëtar (ISO / DIS ose IEC / DIS) i dërguar për mendim publik	Drafti ISO / IEC përfshihet në Programin e Punës së DPS nga DPS / TC ose DPS / BT përkatëse, pasqyrë. Drafti njoftohet për mendim publik në Buletinin e DPS dhe në faqen e internetit të DPS. Anëtarët - P do t'ua qarkullojnë projektin anëtarëve përkatës të DPS / TC për votim. anëtarët - O mund të paraqesin komente. Komiteti Teknik vendos nëse standardi do të zbatohet si standard kombëtar dhe formulon pozicionin kombëtar. DPS shpreh pozicionin kombëtar për projektet në fushat në të cilat është anëtare P ose O.

Votimi zyrtar (faza 50)	ISO / FDIS ose IEC / FDIS I dërguar për votim zyrtar	Komiteti Teknik formulon pozicionin kombëtar. DPS voton për draftin në fushat në të cilat është anëtar P.
Publikimi (stage 60)	Standardet Nderkombetare të Publikuara të ISO/IEC	Standardi Ndërkombëtar miratohet dhe zbatohet si standard Shqiptar (nëse ekziston interesi).

7.2.2 Miratimi dhe zbatimi i një Standardi Ndërkombëtar si një Standard Shqiptar

Një Standard Ndërkombëtar (ISO / IEC), mund të miratohet dhe zbatohet si një standard Shqiptar, në varësi të interesave dhe me iniciativën e palëve të interesuara. Sipas Marrëveshjes për Barrierat Teknike në Tregti, të Organizatës Botërore të Tregtisë (OBT / TBT), në të cilën Shqipëria është anëtare, përdorimi i Standardeve Ndërkombëtare do të ketë përparësi për të gjitha fushat, ku ekzistojnë standarde të tilla.

Standardet Ndërkombëtare, mund të zbatohen si standarde Shqiptare, kur nuk ka Standarde Evropiane në fushën përkatëse dhe ka interes për zbatimin e tyre në nivel kombëtar.

Një Standard Ndërkombëtar, mund të zbatohet si një standard kombëtar, me vendim të DPS / TC përgjegjëse, pasqyrë, ose DPS / BT. Rekomandohet, kur DPS ka shprehur një pozicion pozitiv mbi një projekt standard Ndërkombëtar, që pas publikimit të tij, Standardi Ndërkombëtar të zbatohet si një standard kombëtar.

Kur një DPS / TC pasqyrë, ka vendosur që një Standard Ndërkombëtar të zbatohet si një kombëtar, drafti do të shpallet në Buletinin e DPS dhe në faqen e internetit të DPS për "mendim publik" dhe do të bëhet i disponueshëm për palët e interesuara për komente.

Kur një komitet teknik pasqyrë i DPS, ka vendosur që një Standard Ndërkombëtar të mos zbatohet si standard kombëtar, nuk ka nevojë që drafti të jetë i aksesueshëm, por informacionet për disponueshmërinë e projektit duhet të njoftohen në Buletinin e DPS dhe në faqen e internetit të DPS, me qëllim ofrimin e mundësive për komente dhe përgatitjen e pozicionit kombëtar.

Kur nuk ka DPS / TC pasqyrë, por ekziston interesi për zbatimin e Standardit Ndërkombëtar të publikuar tashmë, në zhvillimin e të cilit Shqipëria nuk ka marrë pjesë, me vendim të DPS / BT standardi mund të zbatohet nga një DPS / TC me temë të ngjashme, pa detyrimin për t'u bërë anëtar i Komitetit Teknik të ISO / IEC.

Standardet Ndërkombëtare mund të miratohen dhe zbatohen si Standarde Shqiptare ose me adoptim në mënyrë identike ose me modifikime sipas Udhëzuesit të ISO / IEC 21-1: 2005.

Kur Standardet Ndërkombëtare do të zbatohen si Standarde Shqiptare në mënyrë identike, procedurat do të jenë të njëjta si ato për zbatimin e Standardeve Evropiane (shiko 7.1.1 deri 7.1.4).

SHËNIM: Në rast të implementimit me listë, lista e miratimit nuk duhet të përdoret vetëm, pa tekstin e Standardit Ndërkombëtar. Në këtë rast, shitjet dhe mbrojtja e të drejtave të autorit të standardeve të miratuara, trajtohen në përputhje me rregullat dhe politikat e ISO / IEC, për shitjen e standardeve origjinale.

Në rastin e zbatimit të Standardeve Ndërkombëtare me modifikime, standardet do të hartohen sipas procedurave për zhvillimin dhe miratimin e standardeve Shqiptare (shiko pikën 5) dhe do të publikohen në gjuhën Shqipe.

Informacioni në lidhje me standardie Shqiptare të publikuara në zbatim të Standardeve të ISO / IEC do të njoftohet në Buletinin e DPS dhe në Katalogun e Standardeve Shqiptare në faqen e internetit të DPS.

7.3 Miratimi dhe zbatimi i ndryshimeve të Standardeve Ndërkombëtare / Evropiane

Ndryshimet e Standardit Ndërkombëtar / Evropian, do të zbatohen sipas procedurës për zbatimin e një Standardi Ndërkombëtar / Evropian.

Kur një ndryshim publikohet nga organizata përkatëse si një dokument i veçantë, ai do të publikohet në nivel kombëtar si një dokument i veçantë, përveç kur nuk është një version i konsoliduar nga Organizata Ndërkombëtare / Evropiane përkatëse.

Nëse një ndryshim kombëtar është i nevojshëm në standardin Shqiptar, i cili është në zbatim të Standardit Ndërkombëtar, ai duhet të adoptohet, miratohet dhe publikohet sipas procedurës për Standardet Shqiptare në nivel kombëtar.

Nëse një ndryshim është i nevojshëm në standardin kombëtar Shqiptar, i cili zbaton Standardin Evropian (vetëm në elementët kombëtar ose për arsye gjuhësore ose editoriale), ai duhet të adoptohet, miratohet dhe publikohet sipas procedurës për standardet Shqiptare në nivel kombëtar.

7.4 Miratimi dhe zbatimi i korrigjimeve të Standardeve Ndërkombëtare / Evropiane

Nëse një gabim në tekstin origjinal të standardit, vërehet nga të gjithë, gjatë zbatimit të tij në një nga gjuhët zyrtare ose me përkthimin e Standardit Ndërkombëtar / Evropian, DPS-ja duhet të njoftojë organizatën përkatëse, se mund të publikojë një korrigjim të standardit.

Një korrigjim i Standardit Ndërkombëtar / Evropian, i zbatuar si një standard Shqiptar, do të publikohet si një dokument kombëtar vetëm, pasi organizata që kishte publikuar Standardin Ndërkombëtar / Evropian ,ka botuar një korrigjim të këtij standardi.

Kur një Standard Ndërkombëtar / Evropian zbatohet me përkthim, një gabim shtypi i publikuar veçmas nuk do të konsolidohet, por do të botohet si një dokument i veçantë në nivel kombëtar, derisa standardi të rishikohet nga Organizata Ndërkombëtare / Evropiane përkatëse.

Për publikimin e një gabim shtypi, që ndikon ndjeshëm në përmbajtjen e titullit ose të tekstit të standardit në Shqip, do të merret një vendim nga DPS / TC përgjegjës për standardin ose nga DPS / BT.

Publikimi i një korrigjimi të një gabimi editorial nuk do të kërkojë marrëveshje nga organi teknik përgjegjës.

Çdo korrigjim i një Standardi Ndërkombëtar / Evropian do të publikohet në Buletinin DPS.

Procedura për njoftimin dhe publikimin e një gabimi shtypi të standardit Shqiptar, që zbaton Standardet Ndërkombëtare / Evropiane me përkthim ose në njërën nga gjuhët zyrtare (në elementët kombëtar në Shqip) do të jetë e njëjtë si ajo për korrigjimin e një standardi Shqiptar në nivel kombëtar, sipas 5.9.

SHËNIM: Rekomandohet që çdo korrigjim, i një Standardi Ndërkombëtar / Evropian, i zbatuar me përkthim, të publikohet në gjuhën Shqipe.

Informacioni për korrigjimin do të shpallet në Katalogun e standardeve Shqiptare në faqen e internetit të DPS.

7.5 Miratimi dhe zbatimi i dokumenteve të standardizimit ndërkombëtar / evropian

Si një organ kombëtar standardizimi, DPS miraton dhe zbaton si dokumente Shqiptare të standardizimit (DS) Dokumentet e standardizimit ndërkombëtar / evropian (Specifikimet Teknike / Specifikimet në dispozicion të publikut (TS, PAS), Raportet Teknike (TR)), Marrëveshjet e Ëorkshopit (CËA / IËA) dhe udhëzuesit (GD) sipas kërkesave të Direktivave ISO / IEC - Pjesa 2 dhe Rregulloreve të Brendshme të CEN-CENELEC dhe Udhëzuesit të ISO / IEC 21 - Pjesët 1 dhe 2.

Shtojca A jep karakteristikat dhe statusin e dokumenteve të standardizimit të DPS (përfshirë ato që zbatohen Standardet Ndërkombëtare / Evropiane dhe dokumentet e standardizimit).

Shtojca C siguron krahasimin e nivelit të adoptimit të Standardeve Ndërkombëtare / Evropiane dhe dokumenteve të standardizimit.

7.5.1 Specifikimet teknike ndërkombëtare / evropiane

Specifikimet Teknike Ndërkombëtare / Evropiane (CEN-CENELEC / TS, ISO / IEC / TS, ISO / PAS, etj) mund të zbatohen si dokumente Shqiptare të standardizimit të të njëjtit lloj ose të llojit të ndryshëm. Vendimi për mënyrën e zbatimit (lloji i dokumentit, në mënyrë identike ose me modifikime, kur është e përshtatshme, etj.) merret nga DPS / TC përkatëse ose nga DPS / BT.

Procedura për zbatimin e Specifikimeve Teknike Ndërkombëtare / Evropiane me përkthim në Shqip, të tilla si Specifikimet Teknike të DPS (DS DPS / TS) do të jetë e njëjtë me procedurën për hartimin, miratimin dhe publikimin e Specifikimeve Teknike të DPS (7.1).

Procedura për zbatimin e Specifikimeve Teknike Ndërkombëtare / Evropiane në një nga gjuhët zyrtare si Specifikime Teknike të DPS-së do të jetë e njëjtë me procedurën për zbatimin e Standardit Ndërkombëtar / Evropian në një nga gjuhët zyrtare (7.1.2) me një nivel konsensusi të zbatueshëm për Specifikimet Teknike të DPS-së.

Në rastin e zbatimit të Specifikimeve Teknike Ndërkombëtare / Evropiane nuk është e nevojshme të shfuqizohen standardet Shqiptare konfliktuale.

Zbatimi i Specifikimeve Teknike Ndërkombëtare / Evropiane si Dokumente Shqiptare të standardizimit, miratohet me vendim të DPS / TC përkatëse ose DPS / BT.

Dokumentet Shqiptare të standardizimit, që zbatojnë Specifikimet Teknike Ndërkombëtare / Evropiane, do të miratohen për publikim nga Drejtori i Përgjithshëm i DPS.

Informacioni në lidhje me Dokumentet Shqiptare të standardizimit të publikuara, në zbatim të Specifikimeve Teknike Ndërkombëtare / Evropiane (CEN-CENELEC / TS, ISO / IEC / TS, ISO / PAS), do të publikohen në Buletinin DPS dhe në Katalogun e Standardeve Shqiptare në faqen e internetit të DPS.

Publikimi i Dokumenteve Shqiptare të standardizimit, në zbatim të Specifikimeve Teknike të CEN-CENELEC, do të njoftohet nga DPS në CCMC.

7.5.2 Raportet Teknike Ndërkombëtare / Evropiane

Raportet Teknike Ndërkombëtare / Evropiane (CEN-CENELEC / TR, ISO / IEC / TR) mund të zbatohen si Dokumente Shqiptare të standardizimit në mënyrë identike ose me modifikime.

Vendimi për metodën e zbatimit (lloji i dokumentit, në mënyrë identike ose me modifikime, kur është e përshtatshme, etj.) merret nga DPS / TC përkatëse ose nga DPS / BT.

Kur zbatohen Raportet Teknike Ndërkombëtare / Evropiane, nuk është e nevojshme të shfuqizohen standardet Shqiptare konfliktuale.

Dokumentet Shqiptare të standardizimit, që zbatojnë Raportet Teknike Ndërkombëtare / Evropiane, do të miratohen nga DPS / TC përkatëse ose nga DPS / BT.

Procedura, për zbatimin e Raportit Teknik Ndërkombëtar / Evropian, me përkthim si Raporti Teknik Shqiptar, do të jetë i njëjtë me atë të Raportit Teknik në nivel kombëtar.

Informacioni në lidhje me Dokumentet Shqiptare të standardizimit, të publikuara, në zbatim të Raporteve Teknike Ndërkombëtare / Evropiane, do të publikohen në Buletinin e DPS dhe në Katalogun e Standardeve Shqiptare në faqen e internetit të DPS.

7.5.3 Marrëveshja e Punës Ndërkombëtare / Evropiane

Marrëveshja e Punës (CEN-CENELEC / CWA, ISO / IWA) është një dokument i miratuar me konsensus midis atyre që marrin pjesë në një Ëorkshop, por jashtë Komiteteve Teknike të CEN-CENELEC dhe të ISO.

Detyrimi i DPS, si një organizatë kombëtare e standardizimit, është që të paktën të publikojë në nivel kombëtar ekzistencën e Marrëveshjes së Punës (Ëorkshop-it), të zhvilluar në nivel Evropian (CEN-CENELEC / CWA).

DPS duhet të njoftojë në Qendrën e Menaxhimit të CEN-CENELEC (CCMC) nëse dhe si do të vërë në dispozicion në Shqipëri një Marrëveshje të veçantë Pune.

CEN-CENELEC / CWA mund të zbatohet me përkthim, si Standard Shqiptar ose si një lloj tjetër i dokumentit të standardizimit, duke patur nivelin e duhur të dakordësisë.

Nëse në DPS, vjen informacioni se ka interes për vendin për një temë, objekt i Marrëveshjes së Punës në nivel Ndërkombëtar (ISO / IWA), DPS do të marrë masat për zbatimin e dokumentit në nivel kombëtar.

Vendimi se si të zbatohet (lloji i dokumentit) merret nga DPS / TC përkatëse ose nga DPS / BT. Procedura për zbatimin e CWA / IWA do të jetë e njëjtë me zhvillimin, marrëveshjen dhe miratimin e standardit Shqiptar në nivel kombëtar (5) ose me dokumentin e standardizimit (6).

Kur zbatohen CWA / IWA Ndërkombëtare / Evropiane, nuk është e nevojshme të shfuqizohen standardet Shqiptare në kundërshtim me to.

Informacioni në lidhje me standardet Shqiptare / dokumentet Shqiptare të standardizimit, të publikuara, në zbatim të CWA / IWA, do të publikohet në Buletinin DPS dhe në Katalogun e Standardeve Shqiptare në faqen e internetit të DPS.

7.5.4 Udhëzuesit e CEN-CENELEC dhe të ISO / IEC

Manualët CEN-CENELEC dhe ISO / IEC (GD) mund të zbatohen si Udhëzues nga DPS. Vendimi për metodën e zbatimit, merret nga DPS / BT përkatëse.

Procedura për zbatimin e Udhëzuesit CEN-CENELEC ose ISO / IEC do të jetë e njëjtë si për zhvillimin dhe miratimin e një Udhëzuesi në nivel kombëtar.

Informacioni në lidhje me Udhëzuesit Shqiptarë, të publikuar në zbatim të udhëzuesve CEN-CENELEC ose ISO / IEC, do të publikohet në Buletinin DPS dhe në Katalogun e Standardeve Shqiptare në faqen e internetit të DPS.

Shtojca A
(Informative)

PROJEKT STANDARDET SHQIPTARE DHE DOKUMENTET SHQIPTARE TË STANDARDIZIMIT

Dokumenti	Përkufizimi	Aktiviteti i DPS-së
Standardet		
Standard	Standard, është çdo dokument vullnetar, i hartuar me konsensus dhe i miratuar nga një organ i njohur standardizimi, i cili parashikon, për përdorim të përbashkët dhe të përsëritur, rregulla, udhëzime ose karakteristika për aktivitetet ose rezultatet e tyre, për një shkallë optimale rregulli, në një kontekst të caktuar.	<ul style="list-style-type: none"> - Opinioni publik - Pranimi nga një TC i DPS - Miratimi nga DP i DPS - Publikimi në Buletinin e DPS - Shfuqizimi i standardeve kombëtare që bien ndesh me to.
SSH EN, SSH HD, SSH EN ISO SSH EN IEC SSH ISO, SSH IEC SSH ISO/ IEC		<ul style="list-style-type: none"> - Pranimi nga një TC i DPS - Miratimi nga DP i DPS - Publikimi në Buletinin e DPS - Shfuqizimi i standardeve kombëtare që bien ndesh me to.
Dokumentet e Standardizimit		
DS	Një dokument i miratuar nga DPS, i cili ka të ngjarë të bihet dakord të jetë një standard kombëtar Shqiptar, por që aktualisht nuk ka mbështetjen e nevojshme për t'u transpozuar në një standard kombëtar Shqiptar,	<ul style="list-style-type: none"> - Opinioni publik - Miratimi nga TC i DPS-së - Miratimi nga DP i DPS - Publikimi në Buletinin e DPS - Standardet Kombëtare që janë në konflikt nuk do të shfuqizohen.
DS CEN/TS, DS CLC/TS DS ISO/TS, DS IEC/TS	<ul style="list-style-type: none"> - ka dyshime se mund të arrihet konsensusi, - përmbajtja teknike është ende duke u hartuar, ose - ekziston një arsye tjetër për publikimin e shpejtë të një standardi evropian. 	<ul style="list-style-type: none"> - Miratimi nga TC i DPS-së - Miratimi nga DP i DPS - Publikimi në Buletinin e DPS - Standardet Kombëtare që janë në konflikt nuk mund të shfuqizohen.
DS DPS	Një document, që përmban një material informativ (rishikime të përgjithshme ose të dhëna të arritjeve teknike), që nuk është ende i plotë për t'u publikuar si një standard ose specifikim teknik.	<ul style="list-style-type: none"> - Opinioni publik - Pranimi i një TC të DPS - Miratimi nga DP i DPS - Publikimi në buletin e DPS - Standardet Kombëtare që janë në konflikt nuk mund të shfuqizohen

DS CEN/TR, DS CLC/TR DS ISO/TR, DS IEC/TR		<ul style="list-style-type: none"> - Pranimi i një TC të DPS - Miratimi nga DP i DPS - Publikimi në Buletinin e DPS - Standardet Kombëtare që janë në konflikt nuk mund të shfuqizohen
Udhëzues DS i DPS	Një dokument që përmban udhëzime, këshilla ose rekomandime mbi parimet dhe politikat e standardizimit, si dhe udhëzime për ata që hartojnë ose përdorin standarde.	<ul style="list-style-type: none"> - Miratimi nga DP - Publikimi në Buletinin e DPS
Udhëzues DS i CEN / CLC Udhëzues DS i ISO / IEC		<ul style="list-style-type: none"> - Miratimi nga DP - Publikimi në Buletinin e DPS

© Official Translation

Shtojca B

(Informative)

KODET E FAZËS PËR HARTIMIN E STANDARDEVE SHQIPTARE NË NIVEL KOMBËTAR

FAZA	NËN FAZA						
	Aktivitetet			90 Nënfazat e Vendimit			
	00 Regjistrimi	20 Fillimi i veprimit kryesor	60 Përfundimi i veprimit kryesor	92 Përsëritni një fazë të hershme	93 Përsëritni fazën aktuale	98 Braktis	99 Vazhdo
00 Faza preliminare	00.00 Propozimi i marrë për projektin e ri	00.20 Propozimi për projektin e ri në shqyrtim	00.60 Mbyllja e shqyrtimit			00.98 Propozimi për braktisjen e projektit të ri	00.99 Miratimi i propozimit të votimit për projektin e ri
10 Faza e propozimit	10.00 Propozimi për projektin e ri të regjistruar	10.20 Fillimi i votimit të projektit të ri	10.60 Mbyllja e votimit	10.92 Propozimi iu kthye parashtruesit për përkufizim të mëtejshëm		10.98 Projekti i ri është refuzuar	10.99 Projekti I ri është miratuar
20 Faza përgatitore	20.00 Projekt i ri i regjistruar në Programin e Punës	20.20 Fillon drafti i punës (prSSH-ËD)	20.60 Mbyllja e periudhës së komentit			20.98 Projekti u fshi	20.99 Drafti i punës i aprovuar për regjistrim si (prSSH – CD)
30 Faza e Komitetit	30.00 Drafti i komitetit (prSSH – CD) i regjistruar	30.20 (prSSH–CD) studimi / votimi i iniciuar	30.60 Mbyllja e periudhës së votimit / komentit	30.92 prSSH –CD I referohet përsëri Grupit të Punës		30.98 Projekti u fshi	30.99 prSSH-CD e aprovuar për regjistrim si prSSH
40 Faza e komenteve	40.00 prSSH E regjistruar	40.20 votimi I iniciuar për prSSH	40.60 Mbyllja e votimit	40.92 prSSH I kthyer mbrapsht tek TC/TËG	40.93 Vendimi për qarkullim të ri për mendimin publik	40.98 Projekti u fshi	40.99 prSSH për miratim nga TC
50 Faza e miratimit	50.00 prSSH u regjistrua për miratim nga TC	50.20 Fillon votimi për prSSH	50.60 Mbyllja e votimit për prSSH.	50.92 prSSH iu referua përsëri TC		50.98 Projekti u fshi	50.99 prSSH miratuar për botim

60 Faza e publikimit	60.00 Standardi Shqiptar për publikim		60.60 Standarde Shqiptare të publikuara				
90 Faza e rishikimit sistematik (periodik)		90.20 Standardi Shqiptar nën rishikimin periodik	90.60 Mbyllja e shqyrtimit	90.92 Standardi Shqiptar për t'u rishikuar	90.93 Konfirmohet standardi Shqiptar		90.99 Shfuqizimi i Standardit Shqiptar të propozuar nga TC ose BT
95 Faza e shfuqizimit		95.20 Fillon votimi për shfuqizim	95.60 Mbyllja e votimit	95.92 Vendimi për të mos shfuqizuar standardin Shqiptar			95.99 Shfuqizimi i standardit Shqiptar

Official Translati

Shtojca C

(Informative)

KRAHASIMI I PROCEDURAVE PËR HARTIMIN DHE MIRATIMIN E STANDARDEVE EVROPIANE DHE DOKUMENTEVE TË STANDARDIZIMIT

	EN	CEN/TS	CEN/TR	CWA	Udhwzues/CEN
Organ teknik ose organ tjetër (fillimi)	CEN/TC	CEN/TC	CEN/TC ose BT	Seminar (Workshop) I CEN	CEN/BT ose CA
Pjesëmarrje	Përmes delegacioneve kombëtare	Përmes delegacioneve kombëtare	Përmes delegacioneve kombëtare	Përmes delegacioneve kombëtare	Përmes delegacioneve kombëtare
Interesat e përfaqësuara	Të gjitha	Të gjitha	Të gjitha	Specifike	Të gjitha
Pushim	Po	Jo	Jo	Jo	Jo
Mendimi Publik	Po – 5 muaj mw e shkurtwr	Jo	Jo	Jo ¹	Jo
Niveli i miratimit	Anëtarët kombëtar të CEN	Anëtarët kombëtar të CEN në CEN / TC	CEN/TC ose BT	Pjesëmarrësit nw Seminarin e CEN	AG, CA ose BT
Rregulla për miratim	Vota e ponderuar	Vota e ponderuar	Mazhoritet I thjeshtw	Marrëveshje midis pjesëmarrësve	Mazhoritet I thjeshtw
Njoftimi kombëtar	Po	Po	Fakultativ	Po	Fakultativ
Aksesi kombëtar	Po	Po	Fakultativ	Fakultativ	Fakultativ
Publikimi	Standard Kombetar	Fakultativ	Fakultativ	Fakultativ	Fakultativ
Shfuqizimi i standardeve konfliktuale	Po	Jo	Jo	Jo	Jo
Gjuhët	3 gjuhët zyrtare tw CEN-CENELEC	Të paktën një gjuhë zyrtare	Të paktën një gjuhë zyrtare	Të paktën një gjuhë zyrtare	Të paktën një gjuhë zyrtare
Shqyrtimi periodik	Maksimumi 5 vjet	Minimumi 3 vjet plus një konfirmim 3-vjeçar	Pa limit	Maksimumi 3 vjet	Pa limit
¹ Mendimi publik rekomandohet fuqimisht, por jo i detyrueshëm, përveç rasteve kur subjekti CEA ka të bëjë me çështje të sigurisë ose të financimit publik					

Shtojca D

BIBLIOGRAFIA

Në procesin e zhvillimit të kësaj pjese të Rregullave të Aktiviteteve Kombëtare të Standardizimit përdoren dokumentet e mëposhtme:

- [1] Rregulloret e Brendshme të CEN-CENELEC - Pjesa 1 - Organizimi dhe Struktura, <http://www.cen.eu/boiss>
- [2] Rregulloret e Brendshme të CEN-CENELEC - Pjesa 2 - Rregullat e përbashkëta për punën e standardizimit, <http://www.cen.eu/boiss>
- [3] Rregulloret e Brendshme të CEN-CENELEC - Pjesa 3 - Parimet dhe rregullat për strukturën dhe hartimin e dokumenteve të CEN dhe CENELEC, <http://www.cen.eu/boiss>
- [4] Direktivat e ISO / IEC - Pjesa 2: Parimet dhe rregullat për strukturën dhe hartimin e Standardeve Ndërkombëtare, <http://www.iso.org>
- [5] Udhëzuesi 8 i CENELEC - Procedura Vilamoura, <http://www.cenelec.eu>
- [6] Kodi OBT / TBT për Praktikën e Mirë për hartimin, miratimin dhe zbatimin e standardeve, <http://www.wto.org>
- [7] RREGULLORJA e (BE) Nr. 1025/2012 E PARLAMENTIT EVROPIAN DHE E KËSHILLIT
- [8] UDHËZUESIT E CEN, <http://www.cen.eu/boiss>